

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Nr 6/2018 (2711) Rok LIX 11.2.2018

11 lutego - MB z Lourdes - Światowy Dzień Chorego

Aby była szanowana godność człowieka chorego

papież Franciszek

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Ból - (fot. Luś/rgbstock)

Od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie

Orędzie papieża Franciszka na XXVI Świątoku i Dzień Chorego 2018 r.

Mater Ecclesiae: „Oto syn Twój (...) Oto Matka twoja”. I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie. (J 19, 26-27).

Drodzy Bracia i Siostry! Postuga, jaką Kościół niesie chorym i osobom, które się nimi opiekują, musi być kontynuowana z wciąż odnawianą energią, z wiernością poleceniu Pana (por. Łk 9, 2-6; Mt 10, 1-8; Mk 6, 7-13) i zgodnie z bardzo wymownym przykładem jego Założyciela i Nauczyciela.

W tym roku tematem Dnia Chorego są słowa, które Jezus, wywyższony na krzyżu, kieruje do swojej Matki Marii i do Jana: „Oto syn Twój (...) Oto Matka twoja”. I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie” (J 19, 26-27).

1. Te słowa Pana rzucają głębokie światło na tajemnicę krzyża. Nie jest on beznadziejną tragedią, ale miejscem, gdzie Jezus ukazuje swoją chwałę i przekazuje swoją ostatnią wolę miłości, która staje się konstytutywną zasadą wspólnoty chrześcijańskiej i życia każdego ucznia. Przede wszystkim słowa Jezusa zapoczątkowują powołanie Marii, jako Matki całej ludzkości. Będzie Ona w szczególności Matką uczniów swojego Syna i będzie się nimi opiekowała i czuwała nad ich drogą. A wiemy, że matczyzna troska o syna czy córkę obejmuje zarówno materialne, jak i duchowe aspekty ich wychowania. Niewysłowione cierpienie krzyża przesywa duszę Marii (por. Łk 2, 35), ale Jej nie paraliżuje. Przeciwnie, zaczyna się dla Niej, jako Matki Pana, nowa droga poświęcenia. Jezus na krzyżu troszczy się o Kościół i o

całą ludzkość, a Maryja jest powołana do dzielenia tej Jego troski. Dzieje Apostolskie, opisując wielkie wylanie Ducha Świętego w dniu Pięćdziesiątnicy, ukazują Maryję, która zaczęła wykonywać swoje zadanie w pierwszej wspólnotie Kościoła. Zadanie, które nigdy się nie kończy.

2. Uczeń Jan, umiłowany, reprezentuje Kościół, lud mesjański. Ma on uznać Maryję za swoją Matkę. A w tym uznaniu ma Ją przyjąć, kontemplować w Niej wzór ucznia, a także macierzyńskie powołanie, które Jezus Jej powierzył, wraz z troskami i projektami, jakie się z tym wiążą – ma być Matką, która kocha i rodzi dzieci, potrafiące kochać zgodnie z przykazaniem Jezusa. Zatem macierzyńskie powołanie Marii, powołanie do opieki nad dziećmi przechodzi na Jana i na cały Kościół. Cała wspólnota uczniów jest włączona w macierzyńskie powołanie Marii.

3. Jan, jako uczeń, który dzielił z Jezusem wszystko, wie, że Nauczyciel chce doprowadzić wszystkich ludzi do spotkania z Ojcem. On może zaświadczyć, że Jezus spotykał wielu ludzi, którzy byli chorzy na duchu, gdyż byli pełni dumy (por. J 8, 31-39), i chorych na ciełe (por. J 5, 6). Wszystkim im darował miłosierdzie i przebaczenie, a chorym – także uzdrowienie fizyczne, znak obfitości życia w królestwie, gdzie każda tła zostaje osuszona. Tak jak Maryja, uczniowie są powołani, by opiekowali się sobą nawzajem, ale nie tylko. Wiedzą, że serce Jezusa jest otwarte dla wszystkich bez wyjątku. Wszystkim musi być głoszona Ewangelia o królestwie i wszystkich, którzy są w potrzebie, musi obejmować miłość chrześcijan, po prostu, dlatego, że są osobami, dziećmi Bożymi.

4. To macierzyńskie powołanie Kościoła w stosunku do osób będących w potrzebie i chorych urzeczywistniało się na przestrzeni jego dwutysiącletniej historii w przebojowej serii inicjatyw na rzecz chorych. Nie należy zapominać o tej historii ofiarności. Dziś trwa ona nadal na całym świecie. W krajach, gdzie istnieją wystarczające systemy publicznej opieki zdrowotnej, działalność zgromadzeń katolickich, diecezji i ich szpitali oprócz zapewniania opieki medycznej na wysokim poziomie ma na celu stawianie człowieka w centrum procesu leczenia i prowadzenie badań naukowych z poszanowaniem życia i chrześcijańskich wartości moralnych. W krajach, w których systemy opieki zdrowotnej są niewystarczające lub ich brakuje, Kościół stara się zaferować ludziom możliwie jak najwięcej w zakresie opieki zdrowotnej, aby wyeliminować śmiertelność niemowląt i wykończyć niektóre szeroko rozpowszechnione choroby. Gdziekolwiek się znajduje, stara

for. T. Różycki

się na leczyć, nawet, kiedy nie jest w stanie przywrócić zdrowia. Obraz Kościoła, jako „szpitala polowego”, otwartego dla wszystkich zranionych przez życie, jest rzeczywistością bardzo konkretną, bowiem w niektórych częściach świata tylko szpitale misyjne i diecezjalne zapewniają niezbędną opiekę zdrowotną ludności.

5. Pamięć o długiej historii postugi niesionej chorym jest powodem do radości dla wspólnoty chrześcijańskiej, a przede wszystkim dla tych, którzy w dzisiejszych czasach pełnią tę postugę. Trzeba jednak patrzeć na przeszłość, zwłaszcza po to, aby się nią ubogacać. Od niej powinniśmy się uczyć: wielkoduszności, aż po całkowite poświęcenie się wielu założycieli instytucji postugujących chorym; kreatywności, inspirowanej przez miłość, wielu inicjatyw realizowanych na przestrzeni wieków; zaangażowania w badania naukowe, aby oferować chorym nowatorskie i niezawodne leczenie. To dziedzictwo przeszłości pomaga dobrze planować przyszłość. Na przykład, aby ustrzec szpitale katolickie przed niebezpieczeństwem stosowania logiki przedsiębiorstwa, która na całym świecie usiłuje włączyć opiekę zdrowotną w działalność rynkową, czego skutkiem jest odrzucanie ubogich.

Myślenie organizacyjne i miłość wymagają natomiast tego, aby była szanowana godność człowieka chorego i żeby był on zawsze stawiany w centrum procesu leczenia. Takie nastawienie winno cechować także chrześcijan pracujących w placówkach publicznych, którzy są powołani do tego, by przez swoją służbę dawali dobre świadectwo o Ewangelii.

6. Jezus pozostawił Kościołowi w darze swoją moc uzdrawiania: „Te zaś znaki towarzyszyć będą tym, którzy uwierzą: (...) Na chorych ręce kłaść będą, a ci odzyskają zdrowie” (Mk 16, 17-18). W Dziejach Apostolskich czytamy opis uzdrowień dokonanych przez Piotra (por. 3, 4-8) i Pawła (por. 14, 8-11). *ciąg dalszy na str. 10*

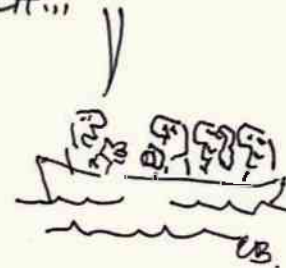
Telegram z... Syrenką

Zawsze dotąd myślałem, że w „realu” syrenkę można spotkać raczej w Warszawie, z mieczem w garści, albo w porcie w Kopenhadze, i to tylko kamienną. No jeszcze w Disneylandzie. Tymczasem wystarczyło, że w Paryżu trochę więcej pępało i podniósł się poziom Sekwany, żelny natknąć się nie dość że na słodkorodną węż. Ję tego uroczego stworzenia to jeszcze całkiem żywą. Możecie mi wierzyć, albo nie, ale ostatnią niedzielę, jak większość tutajjszych mieszkańców, to i ja – ze względu na Czytelników „Głosu” – złapałem aparat fotograficzny i pobiegłem polować dla Was na powódź, co zalała przybrzeżne bulwary, budząc sensa. Ję wśród zblazowanych na codzien tułyleców. Aliści zanim dojrzałem jeszcze do legendarnego mostu Alma, gdzie kamienny Zouave moczy nogi, a gawieź – na podstawie tego dokąd mu fala sięga – ocenia stopień zagrożenia powodziowego, natknąłem się nagle na zaferowaną grupkę ludzi, która otaczała blond Syrenkę z niebieskimi oczami i ogonem, co drżała źdźbko z zimna, jak to... modelki podczas seji z jęciow. Ale dlaczego Wam o tym opowiadam, zważeniowany, no bo to koniec karnawału i trzeba nam będzie teraz przybrać na powadze. Na mainginesie, zwróćcie przy okazji uwagę na tego „Zouava”, co brzmi znojmo – jak ci nasi styczniow. Zuarwi z 1863 r., i dlaczego... P.O.

- NA SKUTEK NIESPODZIEWANYCH ZABURZEN POGODOWYCH ZWIĘDZIANIE ZABYTEKOW PARYZA JESTEŚMY ZMUSZENI OGRANICZYĆ DO OBIEKTOW NAJWYŻSZYCH...

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Obejmować chorych spojrzeniem pełnym czułości – str. 4
- | Jubileusz – to rzecz święta – str. 5
- | Bóg wyprowadza z depresji – str. 8
- | L'insurrection de janvier – str. 11
- | Jasełka w kościele polskim – str. 15

W imieniu Jezusa

Agata Puścikowska

Kapelan szpitalny

Kto nie przeżywał długo w szpitalu, ten nie zna roli, jaką pełnią kapelani szpitalni.

Kto doświadczenia szpitalne ma za sobą, ten wie: dobry kapelan w szpitalu to skarb. Im dłużej szpital jest naszym domem, im ciężiej chorujemy (lub choruje nasz bliski), tym bardziej potrzebujemy nie tylko lekarzy ciała, ale i duszy. Potrzebujemy kogoś, kto zmówi wraz z nami „Ojciec nasz”. I kto po przyniesieniu Najświętszego Sakramentu weźmie chorego za rękę. Choć na chwilę. W imieniu... Jezusa.

Większość szpitalnych kapelanów to osoby oddane chorym, współcierpiące i współodczuwające. Nastawione na niesienie najlepszej pomocy – w Komunii św., w sakramencie pokuty. Ale i w rozmowie – o sprawach dotyczących szpitalnego życia, ale też o trudnościach w wierze, zwątpieniu, buncie. Szukaniu Boga mimo ogromnego bólu. Świadc-

mość, jak ważna jest praca księdza w szpitalu, jest coraz większa. I coraz rzadziej zdarzają się kapelani przypadkowi. Bywa jednak, że kapelan współodczuwa jakoś mniej, traktując postugę wyjątkowo jako pracę. I taka postawa bardzo boli chorych, którzy takną rozmowy i spotkania, chęć zadawać dramatyczne nieraz pytania. Boli rodziny, które współcierpią i również szukają oparcia. Kapelan zimny, obojętny, który niemal wbiega na salę chorych, by szybko wybiec, to przykre doświadczenie. I nawet jeśli opisywana sytuacja to jedna na tysiąc oddanych kapelanów, to o jedną za dużo. Bo tu chodzi o dusze. Wiele dusz...

I jeszcze jeden wątek, czasem zupełnie pomijany i zapomniany. W szpitalu są też lekarze, pielęgniarki, cały personel medyczny.

ciąg dalszy na str. 6

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____

Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____

Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Glos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejnaka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Glos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

LITURGIA SŁOWA

VI Niedziela zwykła rok B

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Tyś mą ucieczką i moją radością.

DRUGIE CZYTANIE

1 Kor 10, 31 – 11, 1

Czytanie z I Listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

Bracia: Czy jecie, czy pijecie, czy cokolwiek innego czynicie, wszystko na chwytę Bożą czyńcie. Nie bądźcie zgorszeniem ani dla Żydów, ani dla Greków, ani dla Kościoła Bożego, podobnie jak ja, który się staram przypodobać wszystkim pod każdym względem, szukając nie własnej korzyści, lecz dobra wielu, aby byli zbawieni. Bądź-

cie naśladowcami moimi, tak jak ja jestem naśladowcą Chrystusa.

EWANGELIA

Mk 1, 40-45

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Pewnego dnia przyszedł do Jezusa trędowaty i upadłszy na kolana, prosił Go: «Jeśli zechcesz, możesz mnie oczyścić». A Jezus, zdjęty litością, wyciągnął rękę, dotknął go i rzekł do niego: «Chcę, bądź oczyszczony!» Zaraz trąd go opuścił, i został oczyszczony. Jezus surowo mu przykazał i zaraz go odprowadził, mówiąc mu: «Bacz, abys nikomu nic nie mówił, ale idź, pokaż się kapłanowi i złoś za swe oczyszczenie ofiarę, którą przepisał Mojżesz, na świadectwo dla nich». Lecz on po wyjściu zaczął wiele opowiadać i rozgłaszać to, co zasłta, tak, że Jezus nie mógł już jawnie wejść do miasta, lecz przebywał w miejscach pustynnych. A ludzie zewsząd schodzili się do Niego. □

Obejmować chorych spojrzeniem pełnym czułości

„Oto syn Twój (...) Oto Matka twójja. I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie” – (J 19, 26-27). Tak brzmi aktualne wezwanie Cjca św. Franciszka, aby wraz Matką Bożą z Lourdes – „z pośpiechem” – pocjając na nowo wędrowkę ku człowiekowi choremu, ostabionemu podeszłym wiekiem czy przybitemu samotnością.

Maryja z pośpiechem poszła górską ścieżką, aby pomagać krewnej Elżbiecie – my również skierujemy nasze kroki na piaszczyste ścieżki uroczego roztocza. Tam pod płaszczem Matki Bożej Krasnobrodzkiej od ponad 40 lat w Domu Opieki Społecznej ludzie chorzy, wymagający stałej opieki czy doświadczeni życiem, znajdują często ostatnią życiową przystań. Służą im zespół pracowników socjalnych, pielęgniarek, rehabilitantów, psychologów. Jednak kontekst „Dnia Chorego” niech będzie usprawiedliwieniem zatrzymania się nad rolą szczególnego lekarza ciał i dusz, który podopiecznym pozwala mieszkać pod jednym dachem. Jezus pozostawił Kościołowi w darze swoją moc uzdrawiania: „Te zaś znaki towarzyszyć będą tym, którzy uwierzą (...). Na chorych ręce kłaść będą, a ci odzyskają zdrowie” (Mk 16, 17-18).

Zaplecze kuchenne, logistyczne czy terapeutyczne ma swój węzeł komunikacyjny w kaplicy, gdzie kapłan codziennie sprawuje Eucharystię, a Chrystus obecny w Najświętszym sakramencie, ogląda przynoszone mu rany i dolegliwości, wysłuchuje osobistych problemów i za wstawiennictwem swojej Matki rozwiązuje owe węzły.

Postęga kapłana wśród chorych – ciałem i samotnością – najpierw formuje samego

kapłana; każe czytać w ich oczach, a wskazówki do przepowiadania ma wydobywać z westchnień ludzi chorych np.: „Jak dobrze, że ksiądz przyszedł do mojego pokoju z błogosławieństwem kołędowym... teraz wiem, że jestem już w domu...”. Pozwala to nam dostrzegać, jak Jezus rzeczywiście uzdrawia – w sakramencie pokuty, namaszczenia chorych, wspólnej eucharystii czy indywidualnej modlitwie w ciszy szpitalnej kaplicy. Zewnętrznym znakiem, bardzo plastycznie to wypowiadającym, jest wielkopostna droga krzyżowa, gdy umowne jej stacje, są na klinicznych korytarzach, skupiając na sobie, promienie cierpienia i postęgę ulgi w tym doświadczeniu, rozgrywającym się często, na łóżkach osób chorych i niedomagających.

Jak dobrze, że od kilku lat orędowniczką tych ważnych spraw, jest patronka Domu św. s. Faustyna. W 40 rocznicę powstania placówki zostaliśmy zaszczytzeni jej patronatem. Patrzy na nas i wstawia się za nami w słowach: „Ja widząc czyje dobro, cieszę się tym, jako bym sama to posiadała, radość innych jest moją radością, a cierpienie innych jest cierpieniem moim...” (Dz.663).

Wróćmy do papieskiego orędzia „Oto Matka twójja. I od tej godziny uczeń wziął Ją do siebie” (J 19, 26-27). Te słowa Pana rzucają głębokie światło na tajemnicę krzyża. Nie jest on beznadziejną tragedią, ale miejscem, gdzie Jezus ukazuje swoją chwytę i przekazuje swoją ostatnią wolę miłości, która staje się konstytutywną zasadą wspólnoty chrześcijańskiej i życia każdego ucznia.

Nie zatrzymujemy się na smutku, bo to nie jest chrześcijaństwo. Granica posesji domu szpitalnego naszych mieszkańców, nie jest granicą samotności, lecz bramą do wspólnoty chrześcijańskiej i życia każdego ucznia. Dostownie „za płótem” jest kościół parafialny, 10 lat temu, powołanej wspólnoty Zestania Ducha św. w Krasnobrodzie. Taka właśnie lokalizacja jest szczególnym

darem. Wspólnota parafialna, gromadząca się w kościele, zyskuje zaplecze modlitwy i ofiary cierpienia, a podopieczni tegoż Domu, radość normalnego życia. Widać często, jak wielkim darem jest niedziela, gdy słychać dzwony, gdy rozprzestrzenia się gwar gromadzącej się wspólnoty, przychodzącej na świąteczną Eucharystię. Nawet, jeśli stan zdrowia nie pozwala przejść 50 metrów, pomocą jest wózek lub wygodny fotel na tarasie, objętym nagłośnieniem, gdzie w letnie dni, kapłan przychodzi również do chorych z komunią św.

Wtedy człowiek docenia, że może być w niedzielę razem z innymi w kościele. Co więcej widać, jak moc Chrystusowego uzdrowienia dla cierpienia i samotności, emanuje z uczestnictwa – nawet przez okno – w procesji rezurekcyjnej, czy na Boże Ciało, gdy jeden z otarzu jest w szpitalnym domu. Tu w całej pełni realizują się słowa Papieskiego orędzia: „Odpowiedzią na dar Jezusa jest zadanie Kościoła, który wie, że powinien obejmować chorych takim samym jak jego Pan spojrzeniem, pełnym czułości i współczucia”.

Wiele by można tu jeszcze opowiadać, – lecz wszystkiego litera nie odda a i papier na to nie pozwoli. „Światowy Dzień Chorego”, niech stanie się dla każdego z nas okazją, aby dokonać syntezy, która niech będzie naszym uwielbieniem dobrego Boga za każdy życiowy dar – także i starości, choroby czy samotności.

Zakończmy te rozważania słowami Ojca św.: „Toteż zjednoczmy się wszyscy w modlitwie do Matki Pana, błagając usilnie, aby każdy członek Kościoła przeżywał z miłością powołanie do służby życiu i zdrowiu. Niech Dziewica Maryja wstawia się za tym XXVI Światowym Dniem Chorego; niech pomaga osobom chorym przeżywać swje cierpienie w jedności z Panem Jezusem i niech wspiera tych, którzy się nimi opiekują”. □

ks. Roman Sawic

MB Krasnobrodzka

Jubileusz - to rzecz święta

ks. Eugeniusz Szyszka

Amoże było tak, jak u, jakis piękni j bi je? „Uśc p gór żyła sobie raz uboga dziewczynka, która poszła zbierać chrust nad strumieniem. Nagle w grocie, do któr j w jście przesłaniał krzak róży, i rzeka uśmiechniętą piękną panią...”. Pewnie jest wielu, którzy by chcieli uważać to za bajkę. Ale fakty, świadectwa i archiwa, dotyczące i pisywane j sprawu są niezwykle obszerne, a literatura tematu i to nagromadzona przez ponad półtora wieku, i ta powstajęca na bieżęco we wszystkich językach – jest nader obszerna.

Tak, chodzi o Objawienia w Lourdes. W tym roku obchodzimy, bowiem 160. rocznicę Objawień w Lourdes, podczas których Maryja ukazała się w Grocie Massabielle, ubogiej, 14-letniej Bernadecie Soubirous. To tu bije serce Lourdes, miejsce, które wybrała Maryja, by przekazać światu ważne przesłanie, wezwać do pokuty i modlitwy różańcowej o nawrócenie grzeszników, ofiarować nadzieję chorym, wskazać źródło, z którego popłynęły źródła łask dla ludzkich dusz i ciał. „Que soy era Immaculada Councepciou” – powiedziała Maryja do Bernadety: „Jestem Niepokalane Poczęcie”. Od tamtego czasu Lourdes stało się miejscem pielgrzymek i cudownych uzdrowień przypisywanych orędownictwu Maryi. Objawienia Matki Bożej w Lourdes w 1858 r. są niezwykle ważnym wydarzeniem historycznym i równocześnie wielkim Bożym darem dla Kościoła oraz całej ludzkości. Jak podają statystyki Sanktuarium, w ciągu tych 160 lat przybyło do Lourdes ponad 540 milionów pielgrzymów ze wszystkich kontynentów świata. Mimo różnych zewnętrznych trudności, pielgrzymi nieustannie przybywają do tego świętego miejsca, które daje ukojenie i nadzieję lepszego życia. „Mój mąż, który przyjechał po mnie na lotnisko, zaraz mi powiedział, po 25 latach od ślubu, że wita jakby nową żonę”. „Jadę dołączając się do grupy młodzieży z mojego sektora, staram się jednak ukrywać, gdy na mój gust za dużo się modlą. Czuję jednak, że Grota mnie przyciąga i chętnie do niej chodzę”, to relacje pielgrzymów – świadków. W tym sanktuarium Jezus Chrystus za pośrednictwem swojej Matki, Maryi, nieustannie przemienia serca milionów pielgrzymów przybywających tu każdego dnia, uzdrawiając ich dusze i ciała. To właśnie w takich miejscach jak Lourdes w sposób namacalny odkrywa się prawdę słów Chrystusa, że to, co decyduje o historii ludzkości i wiecznym szczęściu każdego człowieka, jest zakryte przed „mądrymi i roztropnymi” – czyli takimi, którzy nie kierują się logiką wiary, natomiast „zostaje objawione prostaczkom” – czyli ludziom, dla których wiara w Jezusa Chrystusa staje się najcenniejszym skarbem. To Ona, Niepokalana, porodziła Jezusa i przyczyniła się do tego, że ludzka historia nabrała nowego znaczenia.

Pomyślmy o naszej ludzkiej historii. Mamy tę wielką łaskę przeżywać ten czas Jubileuszu, jaki daje nam Pan, wskazując na Maryję – „Oto Matka twoja”. Jubileusz roku 2018 w Sanktuarium w Lourdes będzie przeżywany pod hasłem: „Zróbcie wszystko cokolwiek wam powie”. Słowa Maryi, które skierowała do stąg podczas wesela w Kanie Galilejskiej. Jubileusz ma być takim

foto. ks. Tomasz Sokół

weselem i radością ducha i ciała. Wszyscy, którzy będą pielgrzymować do Lourdes w tym czasie, a zwłaszcza chorzy, smutni, przyciębieni trudami życia, spotkają się z miłością miłosierną przekazywaną poprzez braterskie spotkania i służbę bliźnich. Rozpoczęcie tego radosnego Jubileuszu nastąpi 11 lutego 2018, dokładnie w rocznicę pierwszego objawienia się Maryi Bernadecie Soubirous. Będzie celebrowana uroczysta międzynarodowa Msza Święta w Bazylice św. Piusa X. Jest to zarazem „Światowy Dzień Chorych”, zapoczątkowany 26 lat temu przez papieża św. Jana Pawła II, którego relikwie znajdują się właśnie w tejże Bazylice. Bezpośrednio przed rozpoczęciem Jubileuszu, w dniach 9-10 lutego w Sanktuarium odbędzie się międzynarodowe Kolokwium, podczas którego będzie rozważana rola służby na rzecz słabych i chorych. Co robić, aby w sposób delikatny móc przekazywać dobroć, zrozumienie, życzliwość, czyli po prostu miłość drugiemu człowiekowi, będącemu w potrzebie. W ciągu tego Roku Jubileuszowego podobnych wydarzeń będzie sporo. Każdy będzie mógł znaleźć coś dla siebie i swoich bliskich.

ciąg dalszy na str. 12

LOURDES | W Sanktuarium Matki Bożej w Lourdes we Francji odbyła się 22. Edycja Dni Świętego Franciszka Salezego, patrona dziennikarzy. Tradycyjne, międzynarodowe spotkanie przedstawicieli mediów katolickich w tym roku przebiegały pod hasłem: „Media i prawda”. Jednym z punktów była Msza św. w Grocie Objawień pod przewodnictwem watykańskiego sekretarza stanu, kard. Pietro Parolina. Przedstawiciele mediów zastanawiali się nad filozoficznym, teologicznym, politycznym i dziennikarskim wymiarem prawdy, opierając się na nauczaniu Papieża, który zachęca do konstruktywnej komunikacji i służenia prawdzie.

WATYKAN | Dekrety kanonizacyjne, między innymi ws. Męczenników z Algierii i Madeleine Delbrêl. Ojciec św. uznał za męczenników bp Pierra Claverie i jego 18 towarzyszy, w tym 7 trapistów z opactwa Tibhirine, którzy zyskali powszechny rozgłos dzięki filmowi „Ludzie Boga”. Oznacza to, że mogą zostać beatyfikowani. Ciekawą postacią jest też Madeleine Delbrêl. Żyła ona w latach 1904-64 we Francji. W młodości była zadeklarowaną ateistką. W wieku 20 lat pod wpływem wizyty w kościele przeżyła głębokie nawrócenie. Zaangażowała się w działalność społeczną

i głoszenie Ewangelii w środowisku robotniczym, stawiając czoło marksistowskiemu ateizmowi.

LUBLIN | Biblia Audio – pierwsze nagranie całego Pisma św. gotowe. Ponad 3 lata trwały prace nad przygotowaniem pierwszego nagrania całego Pisma św. (BIBLIA AUDIO superprodukcja) w j. polskim. Efekt to trwające 113 godzin profesjonalne słuchowisko z dźwiękami tła i własną muzyką, w przygotowaniu, którego wzięto udział wielu znanych aktorów oraz setki amatorów-wolontariuszy. Partnerem projektu był KUL. Słuchowisko dostępne jest online na stronie www.bibliaaudio.pl, a także na płytach CD oraz na pendrive'ach.

BIELSKO-BIAŁA | Papieski medal dla dr Anny Byrczek, twórczyni Hospicjum im. św. Kamila. Papież Franciszek przyznał jedno z najwyższych odznaczeń Stolicy Apostolskiej, medal „Pro Ecclesia et Pontifice” – dr Annie Byrczek, twórczyni bielskiego Hospicjum im. św. Kamila. Odznaczenie wręczył bp Roman Pindel podczas Mszy św. w kościele salwatorijskim NMP Królowej Polski w Bielsku-Białej. Zdaniem dr Byrczek, medal jest docenieniem „mrówczej pracy całego zespołu hospicyjnego”, z którym jest związana. □

Kapelan szpitalny

ciąg dalszy ze str. 3

Im też potrzebny jest kapłan, jego perspektywa, która nie zamyka się na „tu i teraz”. Bo oni też bardzo cierpią, gdy cierpią i umierają pacjenci. Pozostają często w samotności, mimo tłumów odwiedzających, mimo koleżanek i kolegów lekarzy wokół. Bo kto pochyli się nad cierpieniem lekarza? I wielu – przez tę samotność, trud codziennej pracy, traumatyczne doświadczenia związane z obcowaniem z chorymi – traci wiarę. Przestaje ufać i mieć nadzieję...

Jeśli mówi się, że szczególnie na oddziałach najcięższych powinni być świetni psycholodzy, bo tylko świetny specjalista pomoże przejść przez koszmar choroby, to co powiedzieć o kapłanach? Kapelan szpitalny to postać wyjątkowa, ciężka i piękna jednocześnie. Dzięki niej wielu chorych i ich rodzin nawraca się, inni umacniają się w wierze. A jeszcze inni mają przed kim wyplakać się i wyrzucić: „Panie, czemuś mnie opuścił”...

Agata Puścikowska
(Gość Niedzielny)

Jak z kościoła zniknął krzyż?

Walka z krzyżem przybiera we Francji coraz to nowe formy.

Lista takich działań jest długa, od krzyża na pomniku św. Jana Pawła II w bretońskim Ploermel, krzyże na bramach starych cmentarzy komunalnych, po eliminację krzyża z piktogramu bazyliki Sacre-Coeur wyświetlanego w kolejce transportu publicznego. Teraz można dorzucić jeszcze „znikanie” krzyży z kościołów, które remontowano na koszt państwa.

Kościół Sainte-Barbe w miejscowości Sentinelle (3,2 tys. mieszkańców) znalazł się na liście UNESCO. Sentinelle to mała miejscowość górnicza przy granicy z Belgią, w regionie Pas-de-Calais. Wybór

św. Barbary na patronkę świątyni był więc dość oczywisty. W mieście przez lata rządili komuniści, ostatnio socjalista. W 2014 rozpoczął się remont kościoła, który zakończono 22 stycznia tego roku. Blisko milion euro na renowację wyłożyły samorządy aglomeracji La Porte du Hainaut (CAPH), Regionalna Dyrekcja ds. Kultury (DRAC) i gmina. Prace objęły budynek świątyni i prezbiterium. Jakież było jednak zdziwienie mieszkańców, kiedy okazało się, że po renowacji na wieży kościoła nie ma już krzyża, a w jego miejsce pojawił się... pionuruchron. Miejscowy radny Daniel

Z KRAJU

● Prezydent Duda spotkał się z prezydentem USA Trumpem podczas Światowego Forum Ekonomicznego w Davos. Na szczycie przebywał także premier Morawiecki.

● Wizytę w Polsce złożył sekretarz stanu USA Tillerson. Rozmawiał m.in. z prezydentem, premierem i prezesem PiS Kaczyńskim. Wizyta może skonkretyzować współpracę, m.in. militarną i polityczną. Tillerson oświadczył, że Polska i USA sprzeciwiają się Nord Stream 2, który podkopuje bezpieczeństwo energetyczne Europy i daje Rosji kolejne narzędzie upolitycznienia energetyki. Miał też udzielić wsparcia idei Międzymorza. Komentatorzy zwracali uwagę, że plan podróży sekretarza stanu USA nie uwzględnił Berlina.

● Sejm uchwalił nowelizację ustawy o IPN. Zakłada ona m.in. kary więzienia do lat 3 za słowa typu „polskie obozy śmierci” oraz za zaprzeczanie zbrodniom ukraińskich nacjonalistów. MSZ Ukrainy w związku z przyjętą przez Sejm ustawą wyraziło głębokie zaniepokojenie, jak również nadzieję, że Senat „okaże mądrość polityczną” w tej kwestii.

● Jeszcze dalej poszła ambasador Izraela Azari, która na oficjalnej uroczystości w Auschwitz krytykowała Polskę za tą ustawę. Chociaż zapisy nie dotyczą wolności badań naukowych w sprawie Holocaustu, to np. taki Gros i „grosopodobni” nie mogliby uprawiać swojej antypolskiej publicystyki. Ustawę krytykowano też w samym Izraelu, gdzie rozpoczęto wokół dokumentu histerię. Jeden z deputowanych do Knesetu wypisywał hasło „polskie obozy koncentracyjne”. Ambasada odpowiedziała, że przydałaby się mu edukacja. Marszałek Senatu zaprosił ambasador Azari na rozmowy nt. noweli ustawy o IPN, spotkała się ona też na „szczerej” rozmowie z przedstawicielem

prezydenta Szczerskim. W Tel-Awivier wezwano na rozmowę zastępcę ambasadora RP.

● Premier Morawiecki z kolei przypomniał, że Polska i Izrael w 2016 wydały wspólne oświadczenie, w którym sprzeciwiają się wszelkim próbom wypaczenia historii narodów żydowskiego lub polskiego przez stosowanie błędnych terminów takich jak „polskie obozy śmierci”. Izrael z podkreślenia „wyjątkowości” swojego męczeństwa nie zrezygnuje i nie zamierza się dzielić z nikim wojennym cierpieniem, a poza tym jest to także element uprawiania polityki, a nawet swego biznesu.

● Władze PO i Nowoczesnej podjęły decyzję o tworzeniu koalicji na wybory samorządowe, ma ona dotyczyć na razie wyborów do sejmików województw. Specjalny zespół przygotowuje umowę koalicyjną oraz minimum programowe.

● Zlikwidujemy program 500 plus, gdy dojdziemy do władzy i wprowadzimy Aktywną Rodzinę – zapowiedział wiceprzewodniczący Nowoczesnej Zembaczyński. Efekt – popularność jego partii spadła pod pięcioprocentowy próg wyborczy.

● Wg sondażu Estymatora PiS ma już prawie 49% poparcia, PO 20%. Trzecie miejsce na podium zajęł ruch Kukiz'15 z poparciem 9,4%. Do Sejmu weszłyby jeszcze SLD 6,8% i PSL 5,2%. Nowoczesna za burtą z wynikiem 4,4%.

● MSZ Czaputowicz oświadczył, że „polska służba zagraniczna i polska dyplomacja wymagają pilnych reform; a struktura zatrudnienia w MSZ nie jest właściwa”.

● W Sejmie w ramach informacji bieżącej przedstawiciele MSWiA oraz Ministerstwa Sprawiedliwości wypowiedzieli się na temat „działań mających na celu powstrzymanie szerzącej się w Polsce fali nienawiści i postaw propagujących faszyzm i nazizm”.

O przedstawienie takiej informacji wnioskował klub PO. Poszło o filmik TVN, który pokazywał 8 idiotów poprzebieranych w niemieckie mundury, którzy w lesie czcili w maju rocznicę urodzin Hitlera, która wypada w kwietniu. Głupota lub prowokacja, ale wokół reportażu rozkręcono maszynę propagandy, której echa dotarły za granicę (m.in. debata w TV niemieckiej, notatki w prasie francuskiej). Swoją drogą grupce idiotów ciężko coś zrobić, bowiem karać można za propagowanie ideologii totalitarnych, a gdyby nie reportaż to w lesie odbiorcami tego spektaklu byłyby zapewne tylko... zające.

● B. poseł PO z Zakopanego Gut-Mostowy opuścił Platformę i przystąpił do Porozumienia Gowina.

● Senator Kogut z PiS przyjechał do katowickiej prokuratury, gdzie usłyszał zarzuty dotyczące przyjmowania korzyści majątkowych. Nie przyznał się do winy. Senat odmówił wcześniej zgody na jego aresztowanie, co spowodowało, że PiS postanowił zmienić regulamin i znieść tajność takich głosowań.

● Senator PO Grubski, który stawiał się w łódzkiej prokuraturze usłyszał zarzuty popełnienia czterech przestępstw, w tym ujawnienia niejawnych informacji o przetargu na sprzęt wojskowy. Nie przyznał się do winy i odmówił składania wyjaśnień.

● Dobromir Sośnierz (syn pośta PiS) zastąpi w europarlamencie Korwin-Mikkego. Prezes partii Wolność zrezygnował z mandatu europośła, który jest wg niego „stratą czasu”, i nie wyklucza ubiegania się o prezydenturę Warszawy.

● Sejm uchwalił tzw. Konstytucję Biznesu. Zakłada ona, że co nie jest prawem zabronione, jest dozwolone, działalność nierejestrową, ulgę na start dla początkujących przedsiębiorców, powołanie Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw i osobną ustawę dla inwestorów zagranicznych. □

Brulant, który nie jest bynajmniej katolikiem, nie kryje oburzenia. Nawet jeśli się jest niewierzącym, krzyż jako zwieńczenie kościoła jest jego zdaniem „brakiem szacunku dla przodków, którzy ten kościół wybudowali”. Radny, który jest pasjonatem historii podkreśla, że w tej sprawie nie konsultowano mieszkańców.

Ciekawa jest tu opinia architekta odpowiedzialnego za renowację i zniknięcie krzyża. François Bisman „wyjaśnił” – „zdecydowałem się na większy piorunochron i usunięcie krzyża, który z mojego punktu widzenia, nie wnosi niczego do całości.” Krzyż, który nie wnosi niczego do kościoła to ewenement. Dziwi też postawa miejscowego proboszcza, który pracuje w parafii św. Wincentego a Paulo, do której należy kościółek w Sentinelles. Ks. Jean Ménétrier, cytowany przez lokalne media mówi, że „nie chce się wdawać w kontrowersję”. Czy rzeczywiście rolę chrześcijan jest unikanie kontrowersji? Proboszcz dodaje, że znak krzyża lub koguta na budynku kościoła nie są najważniejsze, bo liczy się „wstuchiwanie w życie rodzin”. Dodaje też, że „rolą chrześcijan jest wniesienie odrobiny humoru w ponurość życia”. Pozazdrościć optymizmu w kraju, w którym

o krzyż w przestrzeni publicznej zaczynają się upominać już tylko... niewierzący. Wyjątkowo smutne.

Bogdan Dobosz

Lekarz a leczy

Administrowanie Donalda Trumpa stworzyła wydział ochrony sumienia dla wsparcia lekarzy odmawiających dokonywania aborcji.

Ma on egzekwować „prawa i przepisy, które chronią sumienie i zabraniają przymusu w kwestiach takich jak aborcja i eutanazja”. To dobrze, ale rodzi się pytanie, w jakim miejscu jest nasza cywilizacja, skoro trzeba chronić lekarzy, którzy nie chcą zabijać. □

Opr. B.D.

ZE ŚWIATA

- W Czechach drugą turę wyborów prezydenckich wygrał obecny szef państwa 73-letni Zeman. Poparcie dla niego wyniosło 51,4%, a jego rywal, b. przewodniczący Akademii Nauk Drahoš uzyskał 48,6% głosów. Zeman zastąpił z twardego stanowiska w sprawie imigracji, jest też jednym z nielicznych europejskich przywódców, którzy poparli Trumpa. Zeman uważany za eurosceptyka, ma jednak „ciepłe relacje z prezydentem Rosji Putinem” i opowiada się za zniesieniem sankcji nałożonych na Moskwę po aneksji Krymu.
- Premierzy V4 (Grupa Wyszehradzka) rozmawiali w Budapeszcie o przyszłości UE. W swoim oświadczeniu premierzy napisali m.in., że „instytucje UE powinny traktować wszystkie państwa członkowskie jednakowo i należy respektować ich prawo do przeprowadzania wewnętrznych reform zgodnie z ich kompetencjami”. Premier Morawiecki dodał, że „budujemy Fundusz Trójmorza z udziałem naszego Banku Gospodarstwa Krajowego i ze względu na tempo działania być może będziemy tworzyć pod konkretne projekty takie fundusze rozwoju infrastruktury w ramach Grupy Wyszehradzkiej”.
- Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych PE przyjęła rezolucję, w której domaga się od Rady UE „natychmiastowych działań” prowadzących do uznania Polski za kraj trwale łamiący zasady praworządności.
- Prezydent Białorusi Łukaszenka podpisał dekret, który zastąpił przepisy o tzw. pasożytnictwie. Osoby uchylające się od pracy nie będą już karane specjalnym podatkiem.
- Na Białorusi zablokowano najpopularniejszy niezależny portal informacyjny, którego siedziba od ponad 5 lat mieści się w Warszawie. Zablo-

kowany portal Charterg7.org, tylko w ubiegłym miesiącu miał prawie 35 mln wyświetleń, czyli znacznie więcej, niż np. rządowe białoruskie media.

- Policja w Moskwie zatrzymała opozycjonistę Nawalnego, który pojawił się na demonstracji przebiegającej pod hasłem bojkotu wyborów prezydenckich w marcu 2018 r.
- Kanclerz Merkel, wypowiadając się w dniu poświęconym pamięci ofiar Holokaustu, wyraziła żal z powodu nawrotu nienawiści do Żydów w jej własnym kraju i dodała, że „to wstyd, że żadna żydowska instytucja nie może istnieć bez policyjnej ochrony”.
- Opcje odpowiedzi militarnej w przypadku ataku Korei Płn. są gotowe, a USA „mogłyby dziś wieczorem walczyć ramię w ramię z żołnierzami Korei Płd., jeśli zostaną oni zaatakowani” – oświadczył minister obrony USA Mattis.
- W sądzie w Nowym Jorku rozpoczął się proces w sprawie ludobójstwa dokonanego ponad 100 lat temu przez Niemcy w byłej kolonii w Afryce Południowo-Zachodniej – Namibii. Potomkowie zamordowanych plemion Herero i Nama domagają się odszkodowania w wysokości 30 mld \$.
- Eurodeputowani z Komisji Spraw Konstytucyjnych zagłosowali za kompromisem, który zakłada zmniejszenie liczby członków PE po brexicie. Liczba europosłów zmniejszy się z 751 do 705, a pozostałe miejsca po Wielkiej Brytanii zostaną rozdysponowane między kraje członkowskie. Polska ma zyskać jedno dodatkowe miejsce.
- Sąd apelacyjny podtrzymał wyrok skazujący wobec b. prezydenta Brazylii lewicowego populisty Lula da Silva. Lula, rządzący krajem od 2003 do 2011 r. był jednym z faworytów zbliżających się wyborów prezydenckich.

- Niemiecki sędzia sądzący islamistę nakazał usunięcie krzyża z sali sądowej. W Bawarii krzyż na Sali sądowej jest tradycją. Proces dotyczył nieletniego uchodźcy z Afganistanu, który miał grozić śmiercią swojemu rodakowi, który przeszedł na chrześcijaństwo.

- Lapid, izraelski polityk i członek Knesetu zaatakował Polskę za ustawę o obronie dobrego imienia naszego kraju („setki tysięcy Żydów zostały zamordowane, nie spotykając niemieckiego żołnierza. Były polskie obozy śmierci i żadne prawo tego nie zmieni”). Lewicowy deputowany utrzymywał także, że Polacy zamordowali mu babkę. Okazało się, że jedna z babek była w getcie w Budapeszcie i wojnę przeżyła uratowana przez Wallenberga, a druga urodziła się w... Palestynie.
- Ponad 20 tys. Kurdów demonstrowało w Kolonii przeciw tureckiej ofensywie w północno-zachodniej Syrii i dostawom niemieckiej broni dla armii tureckiej.
- W 2017 r. we Francji rozbito rekordową liczbę 303 grup przemycających migrantów, co stanowi wzrost o prawie 6% w porównaniu do roku 2016.
- 95 osób zginęło, a 158 odniosło obrażenia w eksplozji ambulansu wyładowanego materiałami wybuchowymi, w centrum stolicy Afganistanu Kabulu. Zamach przeprowadzili talibowie.
- Polscy himalaistki Bielecki, Urubka, Batora i Tomala dokonali niebywałego wyczynu ratując francuską alpinistkę Revol na Nanga Parbat. Niestety na dużej wysokości pozostał jej towarzysz wspinaczki Tomasz Mackiewicz, do którego nie udało się już dotrzeć. Francuskie Ministerstwo ds. Europy i Spraw Zagranicznych wyraziło uznanie dla bohaterstwa polskich himalaistów. □

To jest choroba. Nie „dół” czy smutek

Bóg wyprowadza z depresji

O wyrwaniu z depresji i krokach, które warto uczynić w ciemności, mówi Adrian Wawrzyczek – mąż, ojciec trójga dzieci, dziennikarz, bloger ([jakogarnac.pl](#)), autor książki „Ogarniacz. Cpani j sw.ją codzienność”.

Marcin Jakimowicz (Gość Niedzielny): „Weź się ogarnij. Zrób coś z sobą” – styszałeś takie podpowiedzi?

Adrian Wawrzyczek: Wielokrotnie. Samemu nie da się tego zrobić, dziś już to wiem. Depresja to nie walka na własną rękę. Trzeba skorzystać z pomocy specjalisty, lekarza, psychiatry. Wiem, wiem, to temat tabu i wielu ludzi wstydzi się tego, ale chcę im podpowiedzieć: nie warto się męczyć. „Weź się ogarnij” – takie słowa początkowo bardzo mnie irytowały. Ale przychodzi taki moment w chorobie, gdy po prostu trzeba się wziąć w garść.

W każdej rodzinie znajdzie się jakiś „wujek dobra rada”, który rzuci: z takimi trzeba ostro, a nie cackać się jak z jajkiem...

Zdarzają się tacy ludzie. Myślę, że to oni mają problem. Łatwo radzić w nieswojej sprawie. Takie rady bardzo podcinają skrzydła. „Zrób z sobą coś”. Ale co? Doświadczyłem w życiu czterech rzutów choroby. Przychodziła w kluczowych momentach: przy przejściu z podstawówki do szkoły średniej (nikt nie chciał uwierzyć, że taki młody uzdolniony chłopak może mieć depresję) i przy zmianach pracy. Zawsze w chwili, gdy musiałem zmierzyć się z nauczeniem się wielu nowych rzeczy pod presją czasu. Z przetadowaniem, zmianą.

Jakie były symptomy choroby?

Początkowo wydawały się niegroźne. Proste, prozaiczne sprawy, podobne do zwykłego zapominalstwa, roztargnienia. Nie mogłem sobie przypomnieć, czy

zamknąłem drzwi... W pracy miałem odpowiedzieć na 15 mejli, a odpowiedziałem na 10. Potem było znacznie gorzej. Totalne rozkojarzenie, brak skupienia, duże trudności ze snem i wszędobylskie uczucie psychicznej męki. Umysł bombardowany tysiącami bodźców odmawiał postuszeństwa. A cały otaczający świat robi wszystko, byśmy nie mieli chwili skupienia i ciszy.

Po co mi wypełniona nudą cisza? Mam pod ręką Facebooka...

To dobrze, że masz Facebooka! Jak z każdym dobrem, które wymyślono, ważne jest, jak z niego korzystasz. Jako dziennikarz pracujący w mediach społecznościowych cieszę się, że ułatwiają one komunikację z ludźmi. Tyle że widzę też ich ciemną stronę, zagrożenia. Wszechobecność informacji, bombardowanie newsami. Po co ci one? Pomagają w życiu? W podejmowaniu decyzji? W odpoczynku? W samodzielnym myśleniu? W wyciszeniu, skupieniu?

Media skupiają się na wielkich przetomach, rewolucjach, na ludziach, którzy mają swoje 5 minut w świetle reflektorów, a ty jako drogę wyjścia z kryzysu proponujesz małe kroczki, drobne decyzje, wierność w małych rzeczach... Ludzie chcieliby od razu przenosić góry.

Małe kroki są kluczowe. Proste zmiany w codziennym życiu mogą dokonywać prawdziwej rewolucji. Dlaczego? Bo stopniowo przekształcają się w nawyki, a te zmieniają życie.

„Zostałem uzdrowiony z przewlekłej depresji” – piszesz. Co się stało?

Gdy w mojej chorobie nie widać było przetomu, lekarka powiedziała: „Od poniedziałku szpital. Widzimy się za kilka dni”. Odpowiedziałem: „Nie zgadzam się, Jadę na rekolekcje. Do najlepszego lekarza, jakiego znam. Do Jezusa”. Zdołałem się na odwagę i powiedziałem jej to wprost. Pomyślałem: „Jezu, jeśli mi nie pomożesz, za tydzień zamykam się w szpitalu i poddaję lekarzom”. Skończyło się tak, że po tygodniu poszedłem na ósmą do roboty na szesnastogodzinny dyżur. Pracowałem mi się tak dobrze jak nigdy wcześniej. Byłem zdrowy.

Co się stało?

Bóg raczy wiedzieć. To było kompletne zaskoczenie. Coś jak mrugnięcie okiem Pana Boga. Często bywałem na Wieczorach Uwielbienia, postugiwałem we wspólnocie charyzmatycznej, widziałem, jak Bóg

działa u innych. A mnie dotknął na najwzklejszych rekolekcjach Domowego Kościoła. I to na końcu świata – w Bieszczadach. Żadnego fruwania pod sufitem. „Zwykła” spowiedź, Msza, Komunia i... uzdrowienie. Pamiętam, że po spowiedzi poszedłem pokłócić się z Bogiem. Byłem sam i wykrzyczałem, co o tym wszystkim myślę...

Często tak masz?

Pierwszy raz w życiu. Krzyczałem: „Dlaczego robisz to moim dzieciom i żonie?”. Pamiętam, że powiedziałem Bogu też (może wydawać się to śmieszne): „Dlaczego nie mogę cieszyć się z gry mojej ukochanej drużyny?”.

I, jak widać, zadbał o detale! Górnik awansował i stał się rewelacją...

Idziemy jak burza. Wierzę, że nie powiedzieliśmy jeszcze ostatniego słowa. Po tej męskiej rozmowie z Bogiem poszedłem do Komunii. Klęczałem, gdy nagle zacząłem się cały trząść. Miałem wrażenie, że nagle włączają mi się wszystkie światła. Jak jupitery na meczu. Nie wiedziałem, co się dzieje. Przed chwilą byłem w rozsypce, nie potrafiłem sklecić myśli, siedziałem zamknięty na cztery spusty, a kolejnego dnia prowadziłem już studium biblijne i dokonywałem analizy tekstu! A przecież jeszcze kilkanaście godzin wcześniej miałem problem z emocjami. Byłem z nich kompletnie wyprany. Nic nie odczuwałem. Pustka. Po minucie nie byłbym w stanie powtórzyć naszej rozmowy. Nie byłem w stanie funkcjonować. Niewiele do mnie docierało. Mówili do mnie, a ja co chwilę się „wyłączałem”. Niemał nie było ze mną kontaktu.

Może Twoje uzdrowienie jest owocem tego, że w bezradności wykrzyczałeś coś Bogu? Powiedziałeś Mu bez ogródek, co myślisz o swojej sytuacji?

Nie wykluczam tego. Wiem, że On kocha szczerłość, nie lubi udawanych, sztucznych relacji.

Dla Twoich najbliższych depresja musiała być bolesną próbą. Znam rodziny, które nie wytrzymały takiego ciśnienia, a najbliżsi odchodzili, pozostawiając osoby cierpiące w samotności.

Gdy przeżywałem pierwsze ataki depresji,

również traciłem bliskie mi osoby. Odchodziły ode mnie dziewczyny. Bolało. Dziś widzę, że nie były to prawdziwe miłości. Gdy poznałem Justynę, moją żonę, opowiedzieliśmy sobie wszystko. I choć znaleźliśmy się krótko, postanowiliśmy, że będziemy ze sobą do końca. Na dobre i złe. Ona wiedziała, na co się pisze. Dlatego tym bardziej cieszyła się z mojego uzdrowienia. Była w szoku, że Bóg uzdrowił mnie tak błyskawicznie. Znała diagnozę...

Kolega (pracował w korporacji, był duszą towarzystwa, świetnie zarabiał) wrócił pewnego dnia do domu, poczuł się zmęczony, zwinął się na łóżku w kłębek i... nie był w stanie wstać przez kilka miesięcy. – Jakby jakiś neuron w mózgu mi przeskończył – opowiada dzisiaj.

Doskonale wiem, o czym mówisz. Mnie też w pewnym momencie wyłączył się pstryczek. Byłem duszą towarzystwa i nagle jakby ktoś wyłączył źródło prądu. Nie potrafiłem do nikogo zagadać. Zawsze myślałem, że jestem silny psychicznie. Chodziłem do trudnej szkoły na trudnym osiedlu. Dawałem radę. Nie sięgnąłem jak moi kumple po alkohol, papierosy czy pornografię, choć były na wyciągnięcie ręki. Wydawało mi się, że jestem silny. A jednak depresja dopadła mnie z dnia na dzień. „Komu się wydaje, że stoi, niech baczny, by nie upadł...”

Da się modlić w tym stanie?

Modliłem się przez trwanie. Czekałem. Czułem, że jestem pusty i jedyną rzeczą, którą mogę Bogu oddać, jest moja bezradność i nędza. Był czas, gdy prosiłem, by Pan Bóg mnie zabrał, skończył tę mękę. „Albo mnie zabierz, albo uzdrów”. Zrobił to drugie.

Skąd pomysł na „Ogarniacza”?

Denerwowało mnie to, że wiele poradników psychologicznych czy z dziedziny rozwoju osobistego sięga do duchowości Wschodu (do buddyzmu, do zen). Dla mnie to zagrożenia duchowe, z którymi nie chcę mieć nic wspólnego. Przeczuwałem za to, że chrześcijaństwo oferuje znacznie więcej. Zacząłem gorliwie poszukiwać i odkryłem wielkie bogactwo „naszej” tradycji duchowej! Gdy zaproponowałem Wydawnictwu WAM (Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy) napisanie „Ogarniacza”, redaktorzy oddzwonili po kwadransie: „Wydajemy ją! Byłeś kiedyś na rekolekcjach ignacjańskich?” – usłyszałem. – Nie? Cała twoja książka jest zakorzeniona w duchowości Ignacego z Loyoli!

„Ogarniacz” to nie tylko poradnik o tym, jak wyjść z depresji, ale i rodzaj kalendarza oraz planera...

Ułatwia organizowanie codzienności. W części kalendarzowo-planerowej nie ma dat czy zaznaczonych miesięcy. Zaczynasz

pracę nad sobą w dowolnym momencie. Nasze postanowienia noworoczne to często... kłamstwa mające krótkie nogi. Po czasie nie starcza nam motywacji i zaczynamy odpuszczać. Pomyślałem o tych, którzy będą chcieli rozpocząć walkę o siebie w marcu czy w lipcu, a niekoniecznie przy noworocznych fajerwerkach.

Czytałem dane, z których wynika, że na depresję cierpi 6 mln Polaków. Niewiele z nich powie jak Ty: „choruję”.

To jest choroba. Nie „dół” czy smutek. Trzeba mieć odwagę uczciwie się do tego przyznać. Jest lekarz, są lekarstwa. Masz alergię, więc mówisz: „jestem alergikiem”. Ja chorowałem na depresję. Dlaczego miałbym mówić o tym w inny sposób? Wiarygodne badania z dziedziny neurologii przeprowadzone przez dr Caroline Leaf wykazują, że znaczna większość depresji, a także wielu innych chorób psychicznych i fizycznych, bierze się ze złego, zbyt szybkiego i rozproszonego myślenia.

„Na początek pokochaj siebie” – piszesz. Piękna rada. Wiesz może, jak to zrobić?

Niezwykle istotna jest uważność. Pamiętanie o tym, że Bóg nie spuszcza z ciebie oka, że ciągle jesteś w Jego obecności, w zasięgu Jego wzroku. Niezależnie od tego, co czujesz. „Wczoraj minęło, jutro jeszcze nie nadeszło. Mamy tylko dziś” – podpowiadała Matka Teresa z Kalkuty. Ważne jest, by skupić się na tym, co przynosi dzień dzisiejszy. Nie rozdrapywać ran z przeszłości, nie rozpamiętywać jej, nie zamartwiać się na przyszłość. „Teraz jest chwila naszego zbawienia”. Ważne jest to, by nauczyć się cieszyć z drobiazków. Uczyć się wdzięczności. Zapach skoszonej trawy – ktoś powie: nic podniostego. A dla mnie przedśmerek raju. Stowem, które co chwila pada w mojej książce, jest „wdzięczność”. Pomagałem kiedyś koleżance, która miała problem z narzekaniem...

Z rodziny Jakimowiczów? To u nas rodzinne...

Nie, z innej, ale Wam też polecam to ćwiczenie. Wspomnianej koleżance poradziłem, by każdego dnia wysyłała mi na maila 10 powodów, za które dziękuje Bogu. Codziennie miały być inne. Opowiadała, że to ćwiczenie otworzyło jej oczy.

„W każdym potożeniu dziękujcie”. Słowo „potożenie” pasuje do depresji jak ulał. Naprawdę leżysz...

... jak długi. Jestem przekonany o tym, że mamy być za co wdzięczni. Wdzięczność jest lekarstwem. Dziękowałem Bogu za bliskich, którzy przy mnie byli, za wspólnoty, które się za mnie modliły. Naprawdę czułem ich oddech na plecach, wiedziałem, że modli się za mnie mnóstwo osób. Miałem głębokie przekonanie, że ich modlitwa ma moc i wyrwie mnie z nicości. Że w końcu coś się stanie. Nie

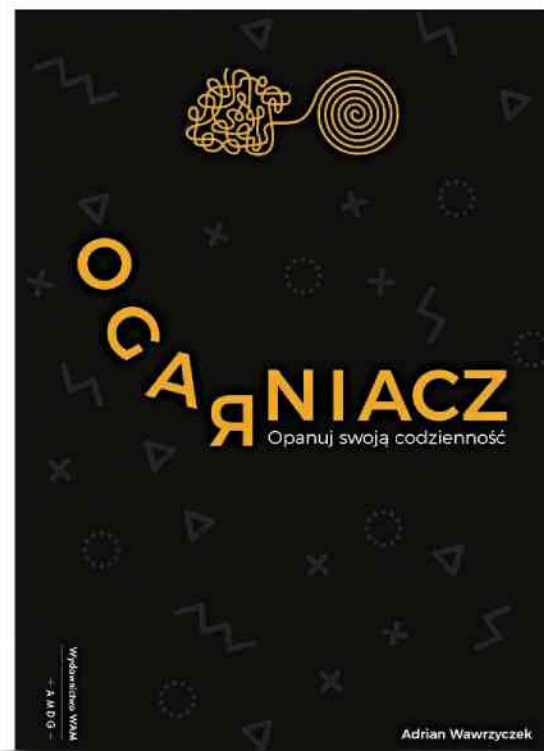
sądziłem tylko, że na takich „zwykłych” rekolekcjach.

Zanim Mojżesz przez 40 lat wyprowadzał Izraela z Egiptu, Bóg jego samego przez 40 lat wyprowadzał przez pustynię z ziemi faraonów. Nie możesz wyprowadzić ludzi z miejsca, w którym nie byłeś...

Myślę, że nie można być przewodnikiem, gdy nie masz doświadczenia tego, z czym mierzą się ludzie, którym pomagasz. Wiem, że Bóg może wykorzystać moje doświadczenie pustyni, ciemności po to, by wyprowadzić z niej innych. Już docierają do mnie głosy, że tak się dzieje...

Depresja ma być najbardziej rozpowszechnioną chorobą świata już za 10 lat. „Dla wielu z nas zapracowanie jest świetnym alibi, by nie wejść w siebie i nie dowiedzieć się, na co właściwie jesteście chorzy” – cytujesz w książce o. Józefa Augustyna. Rozpędzone pokolenie będzie miało twarde lądowanie...

Nie ma innej opcji. Nie każdy musi zachorować na depresję, aby zwolnić. Ale ta choroba dotykała coraz więcej osób. Odcinamy się od własnego wnętrza, od uczuć, boimy się w nie zagłębiać, by nie przerazić się tym, co w sobie znajdziemy. Może to być obawa przed relacją, przed stanięciem w prawdzie, przed ukrytymi grzechami. Dla mnie kotem ratunkowym jest proponowany przez św. Ignacego codzienny rachunek sumienia. Wejrzenie w siebie, ponazywanie rzeczy po imieniu: a nie jedynie prosta wylizanka grzechów dnia. Nie chciałbym już więcej przeżywać na własnej skórze dotknięcia choroby, dlatego opisane w „Ogarniaczu” metody pracy nad sobą traktuję jako skuteczną profilaktykę. Depresji nikomu nie życzę, a jednocześnie wiem, że ten stan sporo mnie nauczył. Jestem przekonany, że gdybym wcześniej zaufał wyjącznie Bogu i zmienił tryb życia na bardziej „slow”, nie musielibyśmy teraz rozmawiać o twardych lądowaniach. □

Spotkanie z red. Piotrem Wittem

15 lutego, godz 19.

15 lutego w Centre du Dialogue Księża Palotynów Redaktor Piotr Witt spotka się z czytelnikami i słuchaczami z okazji ukazania się książki dźwiękowej jego „Kronik paryskich”.

Dwie płyty zawierają oryginalne nagrania radiowe „Kronik” wygłoszonych dla radia warszawskiego „WNET” w ciągu ostatnich czterech lat.

Podczas spotkania red. Witt (były

komentator Radia Wolna Europa) odpowie na pytania słuchaczy.

15 lutego, godz 19. Centre du Dialogue - 29, rue Surcouf, 75007 Paris.

Język polski. Wstęp wolny.

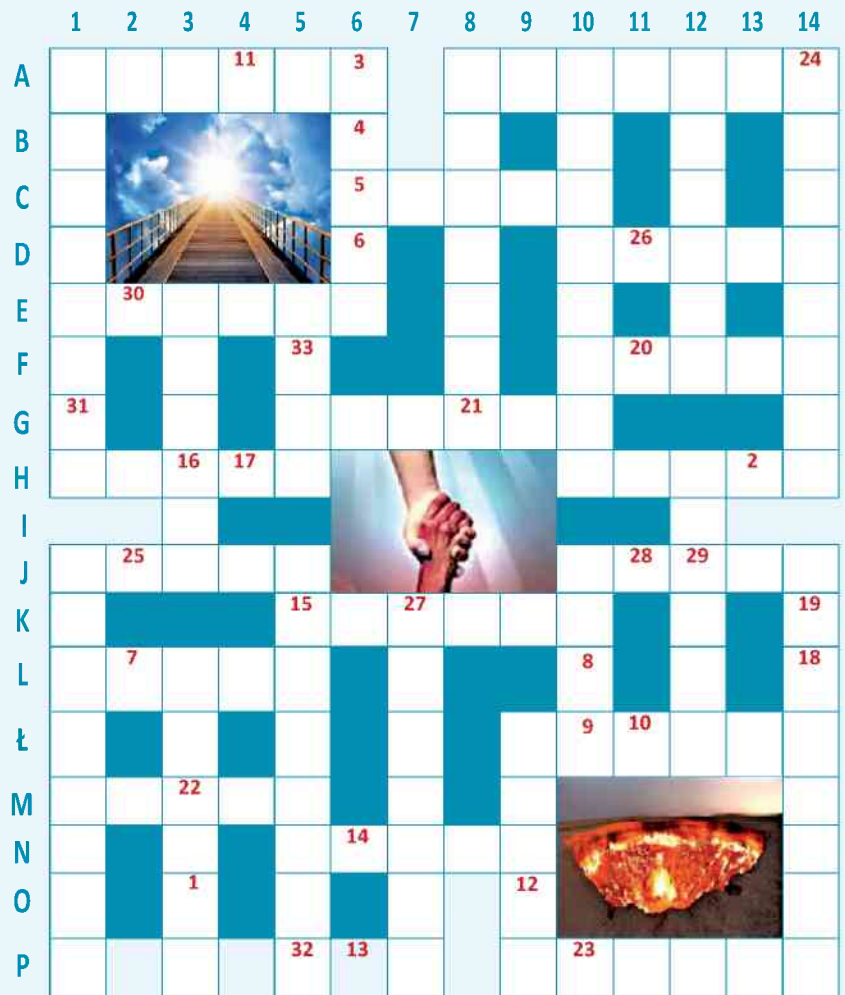
KRZYŻÓWKA Z PODTEKSTEM

PROPONUJE: MDz

Pionowo: A-1. Dawniej: tytuł grzecznościowy, skrót od wyrażenia „waszmość pan”. A-8. Statuetka, figurka. C-6. Kobięcy szal lub pelerynka z futra. D-10. Okres od narodzin do śmierci. E-1. Część nogi. F-10. Mały samochód osobowy produkowany przez koncern Mercedes-Benz. G-5. Roślina dziko rosnąca, hamująca rozwój roślin uprawnych. H-1. Gwóźdź z szeroką główką. H-10. Gra na scenie. J-1. Najpopularniejszy minerał ziemski. J-10. Zboże lub trawa ścięte w czasie żniw. K-5. Reguła, obowiązujący sposób zachowania się. L-1. Stadion rozwoju gąsienic, much. Ł-9. Tam trafi dusza wielkiego grzesznika. M-1. Służby do rycia. N-5. Człowiek będący wzorem do naśladowania. P-1. Napęd tramwaju. P-9. Mieszka w Budapeszcie.

Poziomo: 1-A. Podstawowy parametr opisu gór. 1-J. Substancja służąca do barwienia. 3-E. Śnieg toczący się po zboczu góry. 3-L. Rulon ciasta z kremem. 5-E. Pseudonim, login użytkownika Internetu. 5-J. Tam trafi dusza niewielkiego grzesznika. 6-A. Tam trafi dusza bezgrzesznego. 7-K. Łączenie elementów w całość. 8-A. Sztuczne uzupełnienie brakującej części ciała, narządu. 9-Ł. Łowienie ryb i innych zwierząt wodnych. 10-A. Odbywa próbny okres pracy. 10-J. Madame z Polski. 12-A. Pieszczotliwie o kobiecie darzonej miłością. 12-H. Teoretyk sztuki dowodzenia wojskiem. 14-A. Czyta próbne wydruki tekstów i nanosi poprawki. 14-J. Osoba podobna z wyglądu do innej osoby. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 33 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 42/2017: „Adwent: okres oczekiwania”.

Poziomo: prowizja, adwent, dozór, parafina, ingres, Misja, sezam, koszt, matka, salon, ogród, Parys, bigos, alkowa, modlitwa, ciało, zasada, karawana. **Pionowo:** popas, Ewangelia, obraz, królowa, infamia, baca, Adam, grad, czas, smok, aria, szpilka, węglowa, ratka, nieszpory, skata. □

Od tej godziny *ciąg dalszy ze str 2.*

Odpowiedzią na dar Jezusa jest zadanie Kościoła, który wie, że powinien obejmować chorych takim samym jak jego Pan spojrzeniem, pełnym czułości i współczucia. Duszpasterstwo służby zdrowia jest i zawsze pozostanie niezbędnym i istotnym zadaniem, które należy realizować z wciągniętym nowym zapętem, poczynając od wspólnot parafialnych aż po najlepsze ośrodki opieki zdrowotnej. Nie możemy w tym miejscu nie wspomnieć o czułości i wytrwałości, z jakimi wiele rodzin opiekuje się swoimi dziećmi, rodzicami i krewnymi, chronicznie chorymi lub z poważną niepełnosprawnością. Opieka świadczona w rodzinie jest

nadzwyczajnym świadectwem miłości do osoby ludzkiej i winna być otaczana odpowiednim uznaniem oraz wspierana przez stosowną politykę. Dlatego lekarze i pielęgniarki, kapłani, osoby konsekrowane i wolontariusze, członkowie rodzin oraz wszyscy, którzy angażują się w opiekę nad chorymi, uczestniczą w tej misji Kościoła. Jest to wspólna odpowiedzialność, która podnosi wartość codziennej postęgi każdego.

7. Maryi, Matce czułości, pragniemy powierzyć wszystkich chorych na ciele i duchu, aby umacniała ich nadzieję. Prośmy Ją także, aby nam pomagała być otwartymi na chorych braci. Kościół

wie, że potrzebuje specjalnej łaski, aby mógł sprostać swojej postudze ewangelicznej w zakresie opieki nad chorymi. Toteż zjednoczmy się wszyscy w modlitwie do Matki Pana, błagając usilnie, aby każdy członek Kościoła przeżywał z miłością powołanie do służby życiu i zdrowiu. Niech Dziewica Maryja wstawi się za tym XXVI Światowym Dniem Chorego; niech pomaga osobom chorym przeżywać swoje cierpienie w jedności z Panem Jezusem i niech wspiera tych, którzy się nimi opiekują. Wszystkim – chorym, pracownikom służby zdrowia i wolontariuszom – udzielam z serca Błogosławieństwa Apostolskiego. □

Franciszek

L'insurrection de Janvier

C'était il y a cent cinquante-cinq ans.

Dès que l'on retire leur liberté aux Polonais, ils se révoltent. L'insurrection de janvier 1863 est la troisième et dernière grande insurrection nationale – la plus grande – contre la Russie impériale depuis le début des partages du pays. La première a eu lieu en 1794, c'est celle de Kościuszko. Elle durera moins d'un an (du 24 mars au 16 novembre 1794) et se soldera par le troisième partage de 1795. La deuxième, c'est celle de Novembre qui, elle-aussi, ne durera pas un an (du 29 novembre 1830 au 21 octobre 1831). Du côté austro-hongrois, il y a eu l'éphémère insurrection de Cracovie du 21 février au 4 mars 1846, tandis que du côté de la Prusse, l'insurrection de Poznań a duré quelques semaines, du 20 mars au 9 mai 1848.

1794, 1830, 1863 – contre l'occupant russe, chaque génération a son insurrection. Il ne fait aucun doute que celle de janvier 1863 plonge ses racines dans le soulèvement de novembre 1830. Après la défaite en 1831, les Russes mènent une politique de russification de la culture, de l'éducation et de l'administration. Le pays est aussi privé des libertés avec la suppression d'un certain nombre d'institutions polonaises comme la Diète ou l'armée. Mais la répression ne peut pas éradiquer la conscience nationale ni le patriotisme polonais. La guerre de Crimée de 1853 à 1856, où la Russie est défaite, affaiblit l'Empire. Les Polonais, en particulier les étudiants, se regroupent dans des organisations clandestines. Mais une division apparaît entre les « Blancs » qui préconisent de profiter des velléités réformatrices du tsar pour libéraliser le royaume de Pologne, et les « Rouges » qui préconisent un soulèvement armé contre la Russie pour rétablir la Pologne d'avant les partages. Cela ne les a pas empêchés de se retrouver parfois dans des manifestations de rue qui se multiplient. Alors, en

octobre 1861, les Russes instaurent l'état de guerre dans le Royaume, ce qui renforce la détermination des Rouges. Ils créent un Gouvernement national provisoire qui engage les préparatifs d'une insurrection pour le printemps 1863. En mai 1862, les Blancs obtiennent du tsar de diriger le gouvernement civil du Royaume. Fin 1862, celui-ci ordonne l'incorporation des jeunes dans l'armée dans le but de les soustraire aux Rouges. Ces derniers précipitent alors les opérations. Le soulèvement débute le 22 janvier 1863 dans le Royaume, puis le 1er février dans l'ex-Duché de Lituanie. Il couvre la Pologne, la Lituanie, la Biélorussie et une partie de l'Ukraine. En raison d'un rapport de force défavorable, c'est la tactique de la guérilla qui est adoptée, des poignées d'hommes attaquant des garnisons russes dans différents endroits. Le soulèvement provoque une vague de sympathie en Occident, notamment en France. Mais Romuald Traugutt, un « Blanc » qui a quitté l'armée russe en 1862, envoyé à Paris, n'y obtient aucune aide. En octobre, il prend la direction de l'insurrection et entreprend de réorganiser les forces pour en faire une vraie armée. Afin d'obtenir le soutien de la population, il décrète l'affranchissement des paysans. Mais ce sont les Russes qui les affranchissent en mars 1864 en leur offrant des conditions avantageuses, ce qui fait que la campagne tourne le dos à l'insurrection. Dénoncé, Traugutt est arrêté en avril 1864, enfermé à la Citadelle de Varsovie, condamné à mort et exécuté avec d'autres dirigeants en août. La mort du chef suprême signe la fin de l'insurrection qui s'éteint d'elle-même petit à petit. Quelques bataillons luttent encore jusqu'en septembre 1864.

Sur deux cent mille insurgés et plus de mille deux cents batailles et combats, le bilan est lourd avec des milliers de morts et des milliers de déportations en Sibérie. Le

Romuald Traugutt

Royaume perd son autonomie et devient « le Pays de la Vistule » qui subit une russification intensive. Les biens sont confisqués, les ordres religieux supprimés. La défaite de l'insurrection fait prendre conscience aux Polonais que la lutte armée est vouée à l'échec. Pourtant, comme pour les précédents soulèvements, le sentiment d'identité nationale polonaise, d'amour de la patrie et de son indépendance, s'est renforcé et a été transmis aux générations suivantes. Cela a permis à la nation, bénéficiant de circonstances favorables, de retrouver son État en 1918 – c'est aussi la victoire des insurgés.

La mémoire des insurrections a été entretenue pendant des décennies, du temps des partages jusqu'à la victoire finale. De nos jours, qu'en est-il de la mémoire de cet événement ? Il y a cinq ans, à l'occasion des cent cinquante ans de l'insurrection de Janvier, un sondage de TNS Polska avait montré que les Polonais ne savaient pas grand-chose à son sujet. 31 % savaient qu'elle avait eu lieu au XIXe siècle, mais seulement 19 % pouvaient donner les années exactes : 1863 et 1864. 63 % disaient ne pas savoir, 4 % la plaçaient même au XXe siècle, certains la situaient pendant la Seconde Guerre mondiale, contre l'URSS ou l'Allemagne nazie. Seuls 17 % étaient capables de nommer Romuald Traugutt comme dirigeant, certains nommaient même Piłsudski ! Depuis cinq ans, espérons que les choses ont évolué sous l'impulsion de la majorité conservatrice qui fait tout pour lutter contre l'ignorance du passé et rendre leur mémoire aux Polonais. Nous verrons au prochain sondage comment les choses auront évolué. □

J. Matejko - Polonia

Rośnie stołeczna przestępczość

Bogdan Usowicz

Być może pobłażliwość francuskiego wymiaru sprawiedliwości i coraz mniejsza jego skuteczność są przyczynami coraz bardziej widoczną w Paryżu przestępczości.

Przed paru tygodniami w bójkę gangów z użyciem noży zginął 15-latek.

„Le Figaro” z tej okazji opisało zjawisko „wojen terytorialnych” pomiędzy dzielnicowymi bandami młodzieżowymi. Zjawisko gangów dzielnicowych i etnicznych zostało przyhamowane, ale od 3 lat problem powrócił z jeszcze większą mocą. Dziennik przytacza wypowiedź komisarza policji z 20 dzielnic Paryża. Jego zdaniem wojny gangów w stolicy zaczynają się nasilać. 15-latek został zabity nożem w bójkę, w której brało udział około pięćdziesięciu młodocianych z 11. dzielnicy miasta. Zespół policyjny monitorujący działalność tego typu band uważa, że działają one głównie w 18, 19 i 20 dzielnicy stolicy (północ i północny wschód), a w trochę mniejszym stopniu w dzielnicach 12, 13, 14 i 17.

W 2016 roku zidentyfikowano 126 podejrzanych młodocianych przestępców z około 40 gangów. Policja nie chce porównywać sytuacji francuskiej z gangami w USA. Stołeczne bandy w Paryżu nie mają praktycznie zorganizowanych struktur, czy konkretnych szefów. Grupy te ulegają zmianom ewolucyjnym i łączy je przede wszystkim miejsce zamiesz-

kania w danej dzielnicy. Przemoc jest dla nich sposobem „rozrywki”. Organizuje się „ustawki”, w które angażują się coraz młodsze... dzieci. W 2016 r. 28 procent z nich miało 13 lat, 36% mieściło się pomiędzy 16 a 18 rokiem życia, a 10% miało mniej niż 13 lat. Niebezpiecznym zjawiskiem jest jednak coraz częstsze zamienianie kijów baseballowych na noże.

Zwalczające się nożami bandy to nie jedyna nowa „atrakcja” Paryża. Jeśli podróżuje się metrem, właśnie do północnych dzielnic stolicy, można czasami nie móc wyjść na pożądaną stację, ponieważ skład metra się tu nie zatrzyma. Powodem są handlarze narkotyków i ich naćpani klienci, którzy opanowują niektóre stacje i linie. Obecność tego typu grup na peronach powoduje, że maszyniści wolą czasem się nie zatrzymywać w ogóle na niektórych stacjach ze względu na bezpieczeństwo podróży. Pracownicy RATP, które zawiaduje paryskim metrem rozdawali ostatnio ulotki informujące pasażer o tej sytuacji.

Pomijanie przystanków dotyczy głównie kilku stacji na północy miasta (zwłaszcza linia nr 12). Powodem jest powszechność narkomanii, która zesza co prawda „do podziemia”,

ale tutaj nie jest już niczym niepokojona. Zachowania narkomanów po zażyciu środków bywają niebezpieczne tak dla pasażerów jak i pracowników metra. W rozdawanej pasażerom w metrze ulotce pracownicy RATP apelowali o „szybkie wdrożenie pilnych i koniecznych środków”.

Wspomniane przedsiębiorstwo transportu RATP ma problemy z bezpieczeństwem pasażerów, ale jednocześnie traci fundusze i podejmuje działania dotyczące... laicyzacji swoich pasażerów. RATP to przecież nie tylko metro, ale także np. szynowa kolejka na wzgórze Montmartre, z której korzystają tysiące turystów. Na wzgórzu króluje bazylika Sacre-Coeur, jedna z największych atrakcji Paryża. Kolejka (Funiculaire) przeszła niedawno modernizację. W nowych wagonikach pojawiły się też m.in. nowe piktogramy wyświetlane nad drzwiami. Problem w tym, że z wizerunku Bazyliki umieszczonego w wagoniku zniknęły wieńczące jej kopuły... krzyże. Co prawda można spojrzeć za okno i owe krzyże na kopule nadal jeszcze zobaczyć, ale szaleństwo antyreligijnej „polit-poprawności” najwyraźniej RATP zainfekowało. □

Parlamentarzyści nie mogą nosić symboli religijnych

Francuskie Zgromadzenie Narodowe zabroniło deputowanym noszenia rzuci jących się w oczy symboli religijnych. Zakaz zawarty jest w nowym dress code dla parlamentarzystów.

Został on wydany po tym, jak jeden z deputowanych przemawiał z parlamentarnej mównicy w czasie debaty o klubach amatorskich w koszulce piłkarskiej. Ubiór ma być od tej pory pod każdym względem neutralny, a opinie mogą być wyrażane jedynie słowami. Dlatego zabrania się „noszenia wszelkich rzucających się w oczy symboli religijnych, mundurów, logo czy reklam handlowych lub sloganów politycznych”.

Zdaniem rzecznika Konferencji Biskupów Francji prał. Oliviera Ribadeau Dumasa, parlament opowiedział się za zbyt daleko idącą interpretacją oficjalnej świeckości państwa, która zabrania funkcjonariuszom publicznym wyrażania prywatnych przekonań w miejscu pracy, ale zezwala ludziom wierzącym i Kościołom, do których należą, na publiczne wyrażanie swych opinii. „Jeśli

jest jakieś miejsce, w którym można otwarcie dyskutować na każdy temat, to jest nim właśnie Zgromadzenie Narodowe” - powiedział duchowny paryskiemu dziennikowi „Le Monde”, dodając, że deputowani reprezentują naród.

Część deputowanych protestowała przeciwko nowym zasadom ubioru, które wydają się stać w sprzeczności z bardziej wyważonym podejściem do świeckości, o którym mówił prezydent Emmanuel Macron na niedawnym spotkaniu z przywódcami religijnymi. Deputowana Annie Genevard z partii Republikańskiej pytała, wprost, dlaczego poszerzono zakaz o noszenie symboli religijnych, podczas gdy w praktyce „taki problem nie istnieje” w budynku parlamentu. Nowy dress code wprowadził przewodniczący Zgromadzenia Narodowego François de Rugy, należący do partii

Republika Naprzód, założonej przez Macrona. Polityk ten w listopadzie ub. r. stwierdził, że „wiera jest sprawą prywatną i ma wartość tylko wtedy, gdy taką pozostaje”.

Nawet Obserwatorium Świeckości, działająca przy premierze instytucja zajmująca się sygnalizowaniem przypadków naruszania polityki świeckości państwa, uznało nowy dress code za niewłaściwy, gdyż deputowani z definicji powinni mieć osobiste poglądy (...). □
za wiara.pl

Jubileusz - to rzecz święta

Lourdes więc odegrało i wciąż odgrywa istotną rolę w rozwoju polskiego pielgrzymowania. Z jednej strony, obserwowano stale wzrastające zainteresowanie Polaków wyjazdami do miejsca objawień Maryi. Z drugiej strony – rozszerzający się kult Matki Bożej z Lourdes powodował pojawianie się na świecie, również na ziemiach polskich, sanktuariów i innych obiektów sakralnych Jej dedykowanych. Pielgrzymi-Polacy, czy to z kraju, czy z różnych części świata mają tę taskę, że mogą zatrzymać się w Domu Polskim „Bellevue” w Lourdes, który już

ciąg dalszy ze str. 5

od 1986 r. jest otwarty dla każdego pielgrzyma, pragnącego przeżyć kilka dni w skupieniu i pokoju serca, nawiedzając Sanktuarium, a w nim „Grotę Objawień”, jaśniejącą niezwykłym blaskiem i spotykając się z Jezusem Chrystusem poprzez Maryję. Niech ten kolejny Jubileusz Objawień Matki Bożej w Lourdes, gromadząc przy Niej rzesze pielgrzymów, pozwoli czerpać siły duchowe, tak bardzo nam w dzisiejszym, zagubionym świecie potrzebne. Matko Boża z Lourdes – módl się za nami! Św. Bernadeto – módl się za nami! □

ks. Eugeniusz Szyszka

Bezcenny rękopis Słowackiego

Biblioteka Narodowa zakupiła w paryskim antykwariacie bezcenny rękopis wiersza Juliusza Słowackiego „Le Cimetiere du Pere la Chaise” wraz z zawieszonym go załytkowym sztambuchem – poinformowano w komunikacie na stronie internetowej BN.

Jak podała Biblioteka Narodowa, utwór podarowany Korze Pinard, córce francuskiego drukarza, u którego wieszczą drukował swoje dzieła, jest pierwszą kompletną wersją wiersza znanego dotychczas tylko we fragmencie.

– Niezwykle wartościowy jest także sam sztambuch, album-pamiętnik będący prezentem Słowackiego dla przyjaciółki. Panna Pinard zebrała w nim 23 wpisy znanych postaci ze świata ówczesnej francuskiej literatury, muzyki i sztuki – poinformowano w komunikacie.

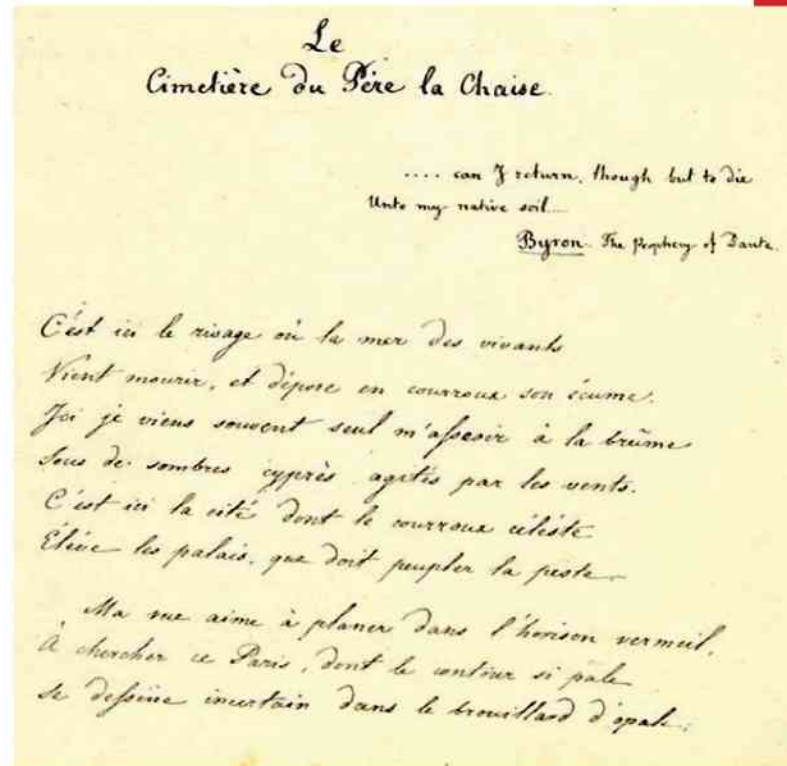
Według BN wiersz „Le Cimetiere du Pere la Chaise”, datowany na 19 sierpnia 1832 r., „dotychczas znany był z późniejszego, niekompletnego odpisu obejmującego tylko 27 ostatnich wersów, który zachował się w sztambuchu matki Słowackiego, Salomei Bécu”.

„Odnaleziony obecnie rękopis obejmuje wszystkie 48 wersów, a także nieznaną wcześniej badaczom tytuł wiersza i motto pochodzące z poematu Byrona »The Prophecy of Dante«. Głównym motywem utworu jest refleksyjna wędrówka po Paryżu, zwłaszcza cmentarzu Père-Lachaise, a motto wskazuje na operowanie przez Słowackiego siatką nawiązań historycznych i aluzji literackich – do twórczości Byrona, Dantego (topos wygnania) i sytuacji polskich emigrantów po roku 1831” – czytamy w komunikacie.

Biblioteka poinformowała również, że album stanowi typ charakterystycznego dla kultury literackiej XIX w. sztambucha.

– Jest bogato zdobiony, ma kształt książki w ciemnofioletowej, safianowej oprawie. Z 52 kart o poztłaczanych brzegach 25 jest zapisanych. W albumie znajdują się w sumie 23 wpisy, stanowiące 16 utworów literackich lub listów, 5 rysunków i akwarel oraz 2 utwory muzyczne. Zarówno całość dokumentu, jak i sam wiersz Słowackiego znajdują dokładne potwierdzenie w korespondencji poety, w listach do matki z 1832 r. Korespondencja ta wskazuje także, że ofiarodawcą albumu był sam Słowacki – podkreśliła BN.

Zdaniem prof. Zbigniewa Przychodniaka z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu „znaczenie odnalezionego autografu Słowackiego z polskiej perspektywy jest ogromne”.

– Pozyskanie do polskich zbiorów albumu Kory Pinard w wielkim stopniu wzbogaca pisarską spuściznę po autorze Ballady o dokument oryginalny, stanowiący szczególnie okaz kultury literackiej okresu romantyzmu, dowód współobecności polskiego poety w paryskim życiu kulturalnym. To szczególnie ważne wobec wielu niepowetowanych strat spuścizny po poecie. Znaczenie odnalezionego albumu wykracza poza horyzont literatury polskiej, gdyż paryski sztambuch stanowi zarazem interesujący dokument francuskiego życia literackiego – powiedział badacz literatury romantycznej, cytowany w komunikacie. □

pap

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Polska wygrała drużynowy konkurs Pucharu Świata w skokach narciarskich w Zakopanem. Polacy w składzie Kot, Hula, Kubacki i Stoch, wyprzedzili Niemców i Norwegów.

☺ W konkursie indywidualnym skoków o podium w Zakopanym otarł się Hula, który zajął 4 miejsce. Wygrał Słoweniec Semenic. Stoch był 38. i stracił prowadzenie w klasyfikacji generalnej cyklu. Na 7 pozycji uplasował się Kubacki, 14. był Kot, 28. Żyła.

☺ Losowanie nowych rozgrywek piłkarskich, tzw. Ligi Narodów odbyło się w Lozannie. Biało-Czerwoni znaleźli się w grupie z Portugalią oraz Włochami. Polacy zaczną 7 września od wyjazdowego meczu z Włochami.

☺ PKOl ogłosił skład reprezentacji olimpijskiej na igrzyska w Pjongczang. Do Korei Płd pojechało 62 reprezentantów Polski. Igrzyska zimowe rozpoczęły się 9 lutego. Chorążym, który poniosł polską flagę był pancernista Bródka.

☺ Mecze sparingowe polskich klubów: Legia Warszawa – Silkeborg IF (duńska ekstraklasa) 2:0, Wisła Kraków – Shanghai Shenxin (Chiny) 0:0, Górnik Zabrze – Partizan Belgrad 0:0, Bruk-Bet Termalika Nieciecza – młodzieżowy zespół Lokomotiwu Moskwa 10:0, Cracovia – Krylja Sowiety Samara 2:0, Lech Poznań – Hajduk Split 0:1, Piasta Gliwice – FC Sfintul Gheorghe Suruceni (Mołdawia) 6:1, Sandecja – FK Mariupol (Ukraina) 1:1.

☺ Starąga odpadł w półfinale sprintu techniki dowolną w zawodach Pucharu Świata w biegach narciarskich odbywających się w austriackim Seefeld. Polak w końcowym rozrachunku zajął 12 pozycję.

☺ Siatkarki Developresu SkyRes Rzeszów przegrały 0:3 z czołowym zespołem Szwajcarii Volero Zurich w meczu grupy A Ligi Mistrzów. Z kolei zespół Chemika Police w meczu 3. kolejki pokonał butgarską Maricę Płowdiw 3:0 i zajmuje 2 miejsce w grupie.

W grupie D siatkarki Grota Budowlanych Łódź przegrały z Galatasaray Stambuł 0:3.

☺ W 1/8 finału Challenge Cup piłkarki ręczne Perty Lublin rozgromiły portugalski SIR 1Maio/ADA CJB Marinha Grande 36:12. Szczyptornistki GTPR przegrały w Gdyni z duńskim Viborg HK 21:32 w swoim czwartym meczu grupy C Pucharu EHF.

☺ W Krakowie w wieku 87 lat zmarł wybitny trener piłki ręcznej, twórca największych sukcesów żeńskiej drużyny Cracovii oraz selekcjoner kobiecej reprezentacji Polski w latach 1960-65, Surdyka.

☺ Siatkarze Trefla Gdańsk pokonali PGE Skrę Betchatów 3:0 w finale turnieju Pucharu Polski we Wrocławiu. To drugie trofeum w historii tego klubu.

☺ Karolina Wozniacki zwyciężyła w trzech setach z Rumunką Halep i po raz pierwszy w karierze wygrała Australian Open. Wspomnieć warto, bo to wszak Polka reprezentująca barwy Dani. □

Konkurs Głosu Katolickiego - 2

100-lecie odzyskania niepodległości

Polska odzyskała niepodległość w listopadzie 1918 r., po 123 latach zaborów i niewoli. Jak do tego doszło? Czemu świętujemy 11 Listopada? Dlaczego kluczową rolę odegrał Józef Piłsudski? Oto druga część naszego Jubileuszowego Konkursu.

W związku z inicjatywą prezydenta Rzeczypospolitej Andrzeja Dudy i rozpoczętymi w naszej Ojczyźnie obchodami Jubileuszu 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości, nasz tygodnik zaprasza Czytelników do udziału w drugiej części (pierwszą można znaleźć w GK nr 44/2017) Konkursu - 11 Listopada 1918 r. i odzyskanie przez Polskę niepodległości, który jest rodzajem mini- testu wiedzy o historii jednego z najważniejszych wydarzeń w naszych współczesnych dziejach. Rolą niniejszego konkursu jest przypomnienie historycznych wydarzeń, szczególnie młodszymi pokoleniom Rodaków mieszkających zagranicą.

Autor i Redakcja GK mają nadzieję, że liczny udział w naszej patriotycznej zabawie będzie wyrazem włączenia się polskiej wspólnoty we Francji w wielkie świętowanie Niepodległości naszej Ojczyzny!

Proponowana dziś druga część testu zawiera trzy pytania dotyczące wiedzy o odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. Należy zakreślić prawidłowe odpowiedzi spośród trzech możliwości w każdym z trzech pytań, następnie podać swoje imię, nazwisko oraz adres. Odpowiedzi proszę odesłać na adres Redakcji: „Głos Katolicki” (263 bis, rue Saint Honoré - 75001 Paris) - do 3 maja 2018 r. Pośród Autorów poprawnych odpowiedzi rozlosujemy okolicznościowe nagrody, m.in. książki, filmy DVD oraz bezpłatne zaproszenia do paryskiego Muzeum Luwru - ufundowane przez Autora naszego konkursu.

Oto dzisiejsze pytania:

Okoliczności odzyskania przez Polskę niepodległości po 123 latach zaborów: Koniec października 1918 roku przyniósł Polakom niezwykle korzystną sytuację polityczną. W Wiedniu monarchia habsburska dożywała swoich ostatnich godzin. W gruzy rozsypała się carska Rosja, którą pogrążyła bolszewicka rewolucja, a Niemcy stopniowo ogarniała pożoga rewolucji. Polska niepodległość była na

wówczas na wyciągnięcie ręki. Pierwsza wojna światowa wciąż trwała, ale jej wynik był już przesądzony. Państwa centralne, wśród których dominującą rolę odgrywały Niemcy i Austro-Węgry, musiały przyjąć do wiadomości swą przegraną. Wojska niemieckie na froncie zachodnim nie zostały rozgromione, ale nie były też w stanie stawiać dalej skutecznego oporu koalicji amerykańsko-brytyjsko-francuskiej. Przede wszystkim, dlatego, że oba kraje były już skrajnie wyczerpane wewnętrznie. 31 Października 1918 roku Węgry ogłosiły deklarację niepodległości, a w Krakowie, gdzie od trzech dni funkcjonowała już Polska Komisja Likwidacyjna, której celem było oderwanie ziem zaboru austriackiego od monarchii habsburskiej i włączenie jej do przyszłego niepodległego państwa polskiego, zawisły polskie flagi. Natomiast w Warszawie, od tygodnia funkcjonował rząd Józefa Świeżyńskiego, podlegający Radzie Regencyjnej, i tam także ustabilizowano sytuację Polaków, gotowych na wolność.

Pytanie nr 4:

Armia polska generała Józefa Hallera we Francji.

Niemal 101 lat temu, 4 czerwca 1917 r., prezydent Francji Raymond Poincaré podpisał dekret o utworzeniu Armii Polskiej we Francji, którą od października 1918 roku dowodził znany polski generał Józef Haller. W 1919 r. licząca 70 tys. Armia Hallera - zwana od niebieskiego koloru mundurów... Armia - powróciła do Polski, gdzie weszła w skład odradzającego się Wojska Polskiego. Jak się nazywała słynna polska armia we Francji?

- A: Armia Czerwona
- B: Polska Armia
- C: Błękitna Armia

Pytanie nr 5:

Wojna polsko - bolszewicka 1919-1921.

Wojna polsko-bolszewicka, zwana także polsko-sowiecką, w latach 1919-1921, pomiędzy odrodzoną Rzeczpospolitą

Polską (II RP) a Rosją Radziecką, dążącą do podboju państw europejskich i przekształcenia ich w republiki radzieckie, zgodnie z doktryną i deklarowanymi celami politycznymi przywódcy rosyjskiej partii bolszewików, Lenina. Jej najważniejszymi epizodami militarnymi były m.in.: Wyprawa kijowska, Bitwa Warszawska i Kontruderzenie polskie znad Wieprza. Kiedy i gdzie podpisano pokojowy traktat wytyczający granice polsko - radziecką?

- A: Kijów - 7 maja 1920 r.
- B: Ryga - 18 marca 1921 r.
- C: Warszawa - 25 sierpnia 1920 r.

Pytanie nr 6:

Konstytucja Marcowa 1921 roku.

Konstytucja marcowa z 17 marca 1921 r. została opublikowana w czerwcu 1921. Mimo uchwalenia w 1921 roku wiele jej postanowień weszło w życie dopiero po wyborach do parlamentu w 1922 r. i wyborze pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej. Pierwsza nowoczesna polska konstytucja wprowadziła w kraju ustrój republiki demokratycznej o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów. Władzę zwierzchnią przyznawała Narodowi. Do najistotniejszych punktów Konstytucji należała likwidacja jakichkolwiek przywilejów stanowych w odniesieniu do obowiązującego prawa. Konstytucja Marcowa obowiązywała do 23 kwietnia 1935 r. Kto był pierwszym prezydentem II Rzeczypospolitej?

- A: Gabriel Narutowicz
- B: Józef Piłsudski
- C: Ignacy Mościcki

Życzymy Państwu powodzenia w naszym jubileuszowym konkursie oraz patriotycznych wzruszeń podczas świętowania 100-lecia Niepodległości Polski. I oczekuje na poprawne odpowiedzi.

*Opracował i ufundował nagrody:
Dariusz Długosz*

Radośnie wykrzykuj na cześć Pana cała ziemia, ciescie się i weselcie i grajcie! (Ps. 98)

Urszula Szoja

Jasełka w kościele polskim w Paryżu

„Wielkie znaczenie miały dla nas kolędy, jasełka, a zwłaszcza tradycja świątecznej szopki dla ukształtowania duchowości chrześcijańskiej naszych pokoleń” mówił swego czasu Jan Paweł II.

W niedzielę 21 stycznia w parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu stało się zadość naszej polskiej, pięknej tradycji. Uczestniczyliśmy bardzo licznie w Jasełkowym Koncercie Kolęd.

dyrekcją pani Urszuli Szoji, wspomnianego zespołu dziecięcego „Miriamki” z Saint Denis i krystalicznych głosów Siostry sercanki Honoraty i pani Dominiki Gajdziś.

fol. ks. M. Mazur

Przy akompaniamentach harfy (Anton Abdel Malak), fletu (Ewunia z zespołu „Miriamki”), skrzypiec (Wiktoria i Marika z zespołu „Miriamki”), gitary (pan Łukasz Strojek) oraz nowo odrestaurowanych organów (Karol Kasak), rozbrzmiewały kolędowe melodie w wykonaniu parafian, chóru „Totus Tuus”, pod

Przeżywaliśmy cud Narodzenia Pańskiego zagłębiając się w tekstach Ewangelii Świętego Łukasza oraz utworu „Jezus z Nazaretu” Romana Brandstaettera, recytowanych z uczuciem i delikatnością przez nasze siostry Sercanki, panią Jolantę Lisek oraz Tomasza Kotwicę. □

Jasełkowo-gwiazdkowe spotkanie w Argenteuil

W niedzielne po południe o godzinie 15., w sali Jean Vilar odbyła się coroczna „Gwiazdka” i „Jasełka”, przygotowane przez szkołę polską im Marii Curie-Skłodowskiej z Argenteuil oraz dzieci z grup katechetycznych z tutajjszego kościoła Świętej Bernadety.

Program rozpoczęli tradycyjnie już, prezes stowarzyszenia APE Szkoła Polska pani Janina Kaczmarek, wiceprezes pani Isabelle Dudziak oraz proboszcz polskiej parafii w Argenteuil ks. Antoni Ptaszkowski SChr. Po przywitaniu przybyłych, a sala była w tym dniu wypełniona po brzegi, widzowie mogli obejrzeć „Jasełka”, jednakże inne niż dotychczas. Ku zdumieniu wszystkich, po podniesieniu kurtyny jako pierwsze pojawiły się... małe „Śnieżynki”, które do granego „Alleluja”, zatańczyły piękny układ choreograficzny i wprowadziły publiczność w błogi nastrój. Zaraz potem na scenie pojawił się „białolący” Archanioł Gabriel, który bardzo cierpiął ze względu na Lucyfera, który dawno temu odszedł od Boga i za karę został strącony do piekła. Z tego też powodu następuje narada wszystkich aniołów – jakim to sposobem można by Lucyfera przeciągnąć z powrotem na stronę dobra. Rozwiązanie okazuje się banalnie proste: aniołowie postanawiają użyć jako karty przetargowej... hitu muzycznego z ubiegłego roku, tyle że w wersji katolickiej, „Pielgrzymkowego Despacito”. Pomysł zostaje wcielony w życie. Przy melodii „Mission Impossible” następuje symboliczne siłowanie się „zła” i „dobra”. Ostatecznie Archanioł Gabriel usypia Lucyfera, który bardzo szybko, w zamian za naukę śpiewania pielgrzymkowego „Nie tak szybko”, porzuca ogon, rogi, czarne skrzydła i zostaje przeciągnięty na Bożą stronę „mocy”. Oczy-

wicie to tylko fikcja, ale aniołom grającym w przedstawieniu tak się spodobał pierwszy sukces, że w dalszej części zapragnęli aby również dzisiejsza Europa, która odsunęła się od Boga, z powrotem do Niego wróciła. Tutaj jednak ich wpływy okazały się niewystarczające, więc postanowili z tym zadaniem zwrócić się do samej Maryi, Józefa i małego Jezusa.

W dalszej części przedstawienia zgromadzona w sali publiczność mogła zobaczyć jak Święta Rodzina – po wizycie aniołów – postanawia zaprosić do siebie wszystkie państwa Europy. Wiele uśmiechów wywołało doskonale sparodiowane przez młodych aktorów włoskiego „Mamma mia zielona pietruszka”, francuskiego „prrrroszę” czy niemieckie „ja, gut naturlich”. Po dyskusji, przedstawiciele poszczególnych państw składają dary Dzieciątku Jezus i zgodnie stwierdzają, że nie ma Europy ani nawet świata bez miłości i Jezusa. Wszyscy wspólnie śpiewają: „Nie tak szybko, krok po kroku do Maryi, nie tak szybko, Matka Boża będzie z tobą zawsze blisko, gdy jej szczerze oddasz wszystko...”. Recepta idealna dla współczesnego świata, szkoda tylko, że tak trudna do zrealizowania...

Jednak to nie był wcale jeszcze koniec zaskoczeń, gdyż zaraz po „Jasełkach” najmłodszy uczniowie szkoły polskiej zaprezentowali widowni, po mistrzowsku „Rzepkę” Juliana Tuwima. Na scenę, na żółtych taczkach wjechała piękna dorodna „Rzepka”, a zaraz za nią

w pięknych kostiumach, ci wszyscy, którzy mieli na nią ochotę. W następnym punkcie programu, pierwszoklasiści uroczym zaprezentowali wierszyki o zwierzętach. Po występie najmłodszych uczniów szkoły polskiej, przyszedł czas na pokaz polskich tańców folklorystycznych, w wykonaniu dziecięcej grupy tanecznej „Motylki”.

Grupa ta skupia dzieci w wieku od 3-14 lat i liczy obecnie ponad 60 maluchów.

Dzieci w pięknych krakowskich strojach regionalnych zatańczyły: „Trojaka”, „Mazura”, podwójnego „Krakowiaka” oraz „Górala”. W tym roku taniec góralski został zaprezentowany w nowej aranżacji, do nowej muzyki i nowej choreografii. Wszyscy tancerze zostali nagrodzeni rześzystymi brawami, a na szczególną uwagę zasłużyli najmłodszy tancerze: 3 i 4- latkowie, którzy debiutowali w tym dniu ostawionym już „Trojakiem”.

Po występach tanecznych grupy „Motylki”, przyszedł czas na drugą część programu szkoły polskiej. Publiczność mogła zobaczyć mistrzowsko zagrany spektakl pt. „Karnawał” oraz muzyczną pantomimę „Cztery pory roku”. Do muzyki typowej dla każdej z nich, uczniowie „oskarowo” odtworzyli scenki rodzajowe, włącznie z tańcem parasolek w deszczu, poprzez wylegiwanie się na leżakach i batalię na kule śnieżne. Całość programu została spięta śpiewającą „klamrą” przez tegoroczną, podwójną laureatkę Konkursu Piosenki Polskiej we Francji – Inès Szatan. Uczennica naszej szkoły zaśpiewała ostawioną piosenkę „Alleluja” w polskiej wersji językowej, jako cover Macieja Zębatego, za co została nagrodzona wielkimi brawami.

Następnie ogłoszono przerwę, aby przybyli goście mogli spróbować w barze polskich smakotyków: pączków, sernika, makowca, a dorośli nawet polskiego piwa. Ci, którzy lubią wygrywać mogli

spróbować swojego szczęścia biorąc udział w Loterii przygotowanej przez naszą szkołę. Wszystkie losy szybko się rozeszły, a zadowolone dzieciaki obnosiły po sali swoje wygrane. Chociaż niejednokrotnie potrzebna była pomoc rodziców, gdyż wygrane pluszaki były dużo większe niż szczęśliwi wygrani. Aby dzieciom nie zabrakło sił, można było podnieść sobie poziom cukru we krwi watą cukrową, do której ustawiały się długie kolejki! Całość przerwy i oczekiwanie na zamówione słodkości umilały płynące z głębi sali dźwięki naszych, polskich kolęd.

Po pokrzepieniu „żołądków”, przybyli goście mogli zasiąść ponownie na swoich miejscach, aby dokończyć oglądania przygotowanego na ten dzień programu. Na początek wystąpiła młodzieżowa grupa taneczna „Wici”, która mając na uwadze przybyte dzieci, podzieliła swój pokaz na dwie części – a wszystko to na prośbę sama Świętego Mikołaja, który obdarował wszystkie dzieci słodyczkami. Nasz stary, dobry Święty żartował, że tak grzecznych dzieci dawno nie widział i dlatego chciał zrobić wszystkim niespodziankę. Sądząc po reakcji dzieciaków doskonale mu się to udało. Po pożegnaniu niezwykle i szczerego gościa „grupa „Wici”, mogła dokończyć pokazu naszych tańców folklorystycznych. Jak co roku, ci młodzi, niezwykle utalentowani ludzie wnieśli się na wyżyny swoich tanecznych możliwości, za co zostali nagrodzeni ogromnymi brawami oraz prośbami o bisy. Ich występ był niestety końcem tego wspaniałego niedzielnego popołudnia, podczas którego zgromadzeni poczuli się jak jedna rodzina. Taki też był cel organizatorów, bo przecież niezależnie gdzie nas los rzuci, „wszyscy Polacy to jedna rodzina, starszy czy młodszy, chłopak czy dziewczyna...”.

Małgorzata Ruszała

Jasełka w Lille

Wprawdzie okres Bożego Narodzenia jest już za nami, ale tkiwość i czutość tych świąt nie tak szybko m. ja.

Nastał czas zwykły w kalendarzu kościelnym, ale zwyczajem praocjów jeszcze kolędy śpiewamy...

Tak było w drugą niedzielę stycznia w Lille. Po Mszy św. gromkim głosem rozległ się śpiew - „Do szopy hej pasterze...” - i

rzeczywiście przyszli pasterze z darami do Dzieciątka Jezus i Świętej Rodziny. Przynieśli to wszystko, na co było ich stać. Najdroższym darem były ich otwarte, szczerze serca a nade wszystko pragnienie spotkania w ich życiu Jezusa.

Przybyli też królowie z drogocennymi darami, z bogactwem ich krajów.

Jasełka w kaplicy Saint-Yves

14 stycznia 2018r. wszyscy uczestnicy Mszy św. zebrali się w pobliżu ołtarza, aby obejrzeć bożonarodzeniowe przedstawienie w wykonaniu naszych dzieci.

Każde z nich było ubrane stosownie do odgrywanej roli. Jezusek nie płakał, był lalką. Starszego anioła, głoszącego pasterzom nowinę, odtworzyła Miriam. Towarzyszyły jej małeńkie, stódkie dzieci ubrane w biel i z aureolkami. Pasterze zaś byli męscy w wełnianych serdakach i kapeluszach. Stroje Trzech Królów świadczyły o bogactwie tych panów z daleka. Sara

zaś jako Maryja i Kacper jako Józef byli bardzo przekonujący, kiedy mówili, że jest im zimno i nikt nie chce im pomóc.

Dzieci rozczułały seplenieniem i naturalnością, ale wszystkie znaty teksty na pamięć. Teatrzyk składał się z trzech części. W pierwszej towarzyszyliśmy Józefowi i Maryi w ich kłopotcie związanym z noclegiem (świetna rola gospodyni). Druga scena ukazywała zaskoczonych

pasterzy, siedzących przy ognisku i głoszącego im anioła. W trzeciej widzieliśmy Świętą Rodzinę i odwiedzających ją gości. Atmosferę niezwykłości wprowadzał narrator Tomek.

Obecni w kaplicy na jednym oddechu wpatrywali się w rozgrywane na scenie wydarzenia. Błytały flesze, oklaskom nie było końca. Dokumentacji zdjęciowej i filmowej dokonał nasz amatorski reżyser p. Arthur Massier.

W trakcie jasełek wspólnie śpiewaliśmy kolędy, do których na gitarze akompaniowała p. Ania Jabłońska. Za pomysł i koordynację dziękujemy p. Anicie Kowal.

Tak wspaniałych ról naszym aktorom

Dostojność monarchów ugięta jednak kolana przed Bogiem! Gwiazda Betlejemka zaprowadziła do stajenki, gdzie nie na złocie lecz na sianie leżał malusieńki Jezus - Król królów. Widocznie trzej Magowie potrzebowali nie tylko bogactwa, ale i Bożego błogostawieństwa, i nieustannej opieki Boga w codziennym życiu.

Do żłóbka przyszedł też nasz ksiądz proboszcz Marek Kacprzak. Co przy-

niósł? Ból serca duszpasterza parafii polonijnej w Lille i w okolicy, bo tytu jest tu Polaków, a w kościele ich nie ma! I nie na darmo rozległa się kolęda „Nie było miejsca w gospodzie...”. Czy dziś nie jest tak samo? Nie ma miejsca dla Boga w niektórych rodzinach! Nie ma miejsca dla życia sakramentalnego! Nie ma miejsca dla życia Bożymi przykazaniami! Nie ma miejsca i czasu dla pogłębienia wiary chrześcijańskiej!

A zatem, na co jest miejsce? Na życie tak jakby Boga nie było! Przypatrzmy się dobrze wierze i życiu tych, którzy przybyli do żłóbka. Pragnęli poznać Jezusa, oddali się Jezusowi, złożyli swoje dary i całym sercem oznajmili - „Nie bój się, nie lękaj się, Bóg sam wystarczy!”

Uczestnicy jasełek też to śpiewali i daj Boże, aby to było autentyczne! □

Uczestnicy - parafianie

gratulowali wszyscy dorośli, razem z zaproszonymi kuzynami i znajomymi. To

było kolejne integrujące wydarzenie w naszej kaplicy. Tytu dzieci tego jaset-

kowego dnia, to już dawno nie było! □
Iwona Żądło

Pielgrzymka do Fatimy 9 - 14 października 2018

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Rodaków na Pielgrzymkę wdzięczności za Niepodległość Ojczyzny.

Program: 1 dzień (i nocleg) - Lizbona. Msza św. w Sanktuarium Chrystusa Króla, votum wdzięczności za ocalenie Portugalii od horroru II Wojny Światowej; Nawiedzenie miejsca urodzenia św. Antoniego Padewskiego; Zwiedzanie klasztoru hieronimitów.

2 dzień (w drodze na nocleg w Fatimie) - Zwiedzanie Wybrzeża Atlantyku w Nazaré oraz Alcobaca i Bathalię. Pozostałe 3 dni Fatima.

Wylot z Paris-Orly liniami TAP (lot 443) 9 września g. 7⁰⁰. Powrót z Lizbony liniami TAP (lot 438) g. 16⁴⁰ na Paris-Orly 14 października g. 20⁰⁵. Mieszkamy u Sióstr Dominikanek (200 m od Sanktuarium).

Koszt: 750 € - zawiera: przelot (jeden bagaż nadawany i bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotel z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie.

Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz wpłacamy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 2334369 N Paris), z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Fatimy». **Zapisy do końca czerwca 2018.**

Kontakt: ks. dr. Krystian Gawron wicerektor PMK, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux,
T. 01 46 45 79 79;
06 27 96 36 40; e-mail: sempol.paris@gmail.com

Pielgrzymka do Rzymu: 4 - 10 czerwca 2018

Obchodząc 40-lecie wyboru św. Jana Pawła II na Stolicę Piotrową, PMK zaprasza Rodaków do udziału w Pielgrzymce do Rzymu. Wdzięczność za odzyskanie Niepodległości Ojczyzny złożymy na otarzu przy grobie Papieża-Polaka w Bazylice św. Piotra.

Program: zwiedzanie starożytności rzymskich, nawiedzenie czterech bazylik papieskich, katakumb oraz miejsc związanych z historią Ojczyzny i świętych Rodaków, śródowa audiencja generalna, niedzielna modlitwa «Anioł Pański» na Placu św. Piotra.

Wylot z Paryża (Charles de Gaulle) - 4 czerwca g. 11⁰⁰. Powrót na Charles de Gaulle - 10.6., g. 17³⁵. Lecimy włoskimi liniami lotniczymi Alitalia. W Rzymie zamieszkamy w Domu Polskim św. Jana-Pawła II.

Koszt: 700€ - obejmuje: przeloty, transfery, wstępy i trzy posiłki dziennie. Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz optacymy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 233436g N Paris), z dopiskiem na odwrocie czeku: «Pielgrzymka do Rzymu».

Zapisy do 25 marca 2018. Pielgrzymkę prowadzi ks. prał. Krystian Gawron, wicerektor PMK.

Kontakt: ks. dr Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux,
T. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40;
e-mail: sempol.paris@gmail.com

Dr Danuta Baranowicz-Schouker
chirurgien- dentiste
33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle
tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15
- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

✿ DÉMÉNAGEMENT - TRANSPORT - AUTOLAWETA
PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU
Tel. 06 30 40 49 49

MASZ PROBLEM Z HAZARDEM?

Może anonimowi hazardziści pomogą?
Každy miting AH otwarty.

W každy poniedziałek o godz. 19

Salka przy kościele Św. Genowefy w Paryżu
(18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans)

AL-ANON
ALATEEN

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w každy wtorek o godzinie 20
(w salkie obok kościoła polskiego NMP w Paryżu - metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Anonimowość jest podstawowa zasada Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

T. 06 67 30 89 95; 06 28 74 23 63

PRZEWOZY ZAGRANICZNE

Polska-Niemcy-Belgia-Francja

Damian

+33 652 821 547

Kazimierz

+48 500 640 988

Wyjazdy co tydzień (z Jasła)

Odbieramy i dostarczamy paczki na terenie woj. Podkarpackiego, Małopolskiego, Śląskiego, Opolskiego i Dolnośląskiego

GŁOS

KATOLICKI

PRZYJACIELE

Mme Piotrkowicz Władysława -	100€
Mme Popielski Stanisław -	70€
Mme Śliwa Janina -	70€
M Klucznik Jean -	80€
Mme Frask Salomea -	70€
M Babicz Marian -	35€/pół roku

Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach - od trzeciego razu - 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” - 4 €); przy powtórzeniach - 50% ceny; - „ustugi” - do 10 słów - 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów - 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) - dopłata wynosi -1 € na tydzień („ustugi” - 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) - inf. i cennik w redakcji GK - 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris - II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkcat@club-internet.fr

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE
przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24
Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku
(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)
Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku
Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME,
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

☎ 01.41.13.45.05
✉ boulogne@dentylis.fr

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

Mówimy po polsku

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

✿ TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68;
e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

- **NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

✿ Maison à vendre!

dans le département de la Haute - Loire.
Cet investissement est créateur d'emploi
pour en savoir beaucoup plus - **tél. 06 82 32 25 99**

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

Atrakcje

- nauka tańca towarzyskiego,
- mini recital Elżbiety Olipra, Laureatki Festiwalu Piosenki Polskiej w Paryżu

Adres : Dom Kombatantów, 20, rue Legendre, sala 1e piętro, 75017 Paris, metro Villiers

W ramach wstępu **10 euros** : zimne napoje (boissons froides), kawa (café), herbata (thé)
wasze przekąski : ciasta, sałatki (sucrés, salés, ...) tarty, mle widziane

Rezerwacje i wpłaty do 9.02 u
- Mirosława 06 66 26 10 07 ; mitroslaw.woroniecki@gmail.com
- Barbara 06 19 93 28 91 ; assocvite@yahoo.fr

Organizatory

- Association des Familles Polonaises et Franco-Polonaises "Vita"
- Klub "Gazety Polskiej" Paryż Notre-Dame,
- Association "Cosmopolite Village"

**DENTYSTKA POLSKA
DLA DZIECI i DOROSŁYCH
Dr Mariola Tuliszkiewicz**

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66
45, rue du Caire - 75002 Paris
Akceptuję CMU AME

jeżeli Ty, albo Twój bliski ma problem-przyjdź!!

POLSKOJEZYCZNA GRUPA AA "U BILLA I DR. BOBA"
ANONIMOWI ALKOHOLICY

wszystkie spotkania otwarte środa godzina-19.30

20, rue Legendre 75-017 PARYŻ metro VILLIERS linia 2 i 3

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 6 (2711): 11.2.2018

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France)

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31, 01 42 96 23 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś — Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA — 2, rue du 19 mars 1962 — 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) — 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 31.1.2018

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

12 - 18 lutego 2018

PONIEDZIAŁEK 12 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wiśń to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9⁴⁰ Tydzień z Ziemi Św. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dokument 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Dokument 15⁰⁵ Dokument 15³⁰ Aktywna Zima 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Zew natury 16⁵⁵ Reportaż 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski Punkt Widzenia

WTOREK 13 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Zew natury 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 14⁵⁰ Dokument 15³⁰ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dokument 17¹⁰ Rozrywka 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA POPIELCOWA 14 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9²⁰ Express Studencki 9²⁵ Sanktuarium polskie 9⁴⁵ Św. na każdy dzień 9⁵⁰ Dla dzieci 10⁰⁰ Audiencja Generalna 11⁰⁰ Dokument 11²⁵ Felieton 11⁴⁰ Rozrywka

12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15⁴⁰ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Liturgia Środy Popielcowej Watykan 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ 40 dni z Duchem św. 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 15 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14¹⁵ Koncert pasyjny 15²⁵ Dokument 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Rozrywka 16³⁵ Przegląd Źródła 16⁴⁰ Dokument 16⁵⁵ Przegląd Niedzieli 17⁰⁰ Dokument 17²⁵ Św. na każdy dzień 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 16 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Aktywna zima 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakra-

ment 16³⁵ Dokument 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 17 LUTEGO

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 9⁵⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Dokument 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Felieton 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Film 15²⁰ Dokument 15³⁰ Wierzę w Boga 15⁴⁵ Spotkania z ekologią 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Dokument 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Katecheza 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 18 LUTEGO

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 9³⁰ Msza św. 10³⁵ Przegląd Niedzieli 10⁴⁰ Dokument 11⁴⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wiśń to też Polska 13³⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁵ Św. na każdy dzień 15⁴⁰ Reportaż 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ 40 dni z Duchem św. 18⁰⁰ Rekolekcje Wielkop. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

12 - 18 lutego 2018

PONIEDZIAŁEK 12 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Krótka historia – felieton 11¹⁰ Kulturalni PL – magazyn 12⁰⁵ Racja stanu 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Kompozytor z Barczewa – reportaż 15²⁵ Turystyczna Jazda 15⁴⁰ O mnie się nie martw – serial 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Ukryte skarby – reportaż 16⁵⁵ Supętkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Niedziela z... 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ O mnie się nie martw – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Senator – dokument 0¹⁵ Ukryte skarby – reportaż 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Supętkowe ABC – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 13 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 9¹⁰ Księżna łowicka – dramat 11⁰⁰ Krótka historia – felieton 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Notacje – dokument 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ 1920 Wojna i miłość – serial 14¹⁵ Senator – dokument 15²⁵ Pozdrowienia z Uzdrowiska – magazyn 15⁴⁰ Ojciec Mateusz jakiego nie znacie – reportaż 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Sonda z 16⁵⁵ Dla dzieci 17¹⁰ Moliki książkowe – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Szlakiem Kolberga – reportaż 18²⁵ Polacy w bazie NATO – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Kompozytor z Barczewa – reportaż 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie – magazyn 0¹⁵ Sonda z 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Dla dzieci 1³⁰ Moliki książkowe – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA POPIELCOWA 14 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Krótka historia – felieton 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰

Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Notacje – dokument 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ O mnie się nie martw – serial 14²⁰ Odnaleziony walc – dokument 15²⁵ Dziedzictwo regionów – reportaż 15⁴⁰ Muzeum Polskiej Piosenki 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Astronarium – magazyn 16⁵⁵ Program muzyczny 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Studio Raban 18²⁵ Nasz Wschód – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Głęboka woda – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Odnaleziony walc – dokument 0¹⁵ Nasz Wschód – magazyn 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Program muzyczny 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 15 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 9³⁰ Pogoda 11⁰⁰ Krótka historia – felieton 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Głęboka woda – serial 15¹⁰ Pod Tatrami 15²⁵ Wilnoteka – magazyn 15⁴⁰ Komisarz Alex – tajemnicze filmowego planu 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Jak to działa – magazyn 16⁵⁵ Las Story – reportaż 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Było nie minęło 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Reportaż 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Magazyn śledczy Anity Gargas 23⁴⁰ Warto rozmawiać 0⁴⁵ Korona królów – telenowela 1¹⁵ Las Story – reportaż 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 16 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Krótka historia – felieton 11¹⁰ Polonia 24 11³⁰ Rozmowa Polonii 11⁴⁵ Halo Polonia – magazyn 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Komisarz Alex – serial 15¹⁵ Warto rozmawiać 16²⁰ Na dobre i na złe – repor-

taż 16³⁵ Którędy po sztukę 16⁴⁵ Baw się słowami – magazyn 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Kwartet – magazyn 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Przegląd Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu 0¹⁰ Program rozrywkowy 0⁵⁰ Reportaż 1¹⁵ Domisie 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 17 LUTEGO

8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁰⁵ 30 Rawa Blues Festival 10⁵⁵ Polonia 24 11¹⁵ Rozmowa Polonii 11³⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Na dobre i na złe – serial 14¹⁰ Opole 2015 na bis 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15³⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Zakochani są wśród nas 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ 1920 Wojna i miłość – serial 21⁴⁰ Lekcje pana Kuki – film 23²⁰ Pod dachami Paryża – koncert 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 18 LUTEGO

7⁵⁵ Wiktoryna czyli czy pan pochodzi z Beauvais? – film 9⁰⁰ Reportaż 9²⁰ Pytanie na śniadanie 10²⁰ Teleranek – magazyn 10⁵⁰ Ziarno – magazyn 11²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 11⁵⁰ Stłoneczna włócznie – serial 12²⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza Św.- kościół MB Nieustającej Pomocy Krynica Zdrój 14²⁰ Turystyczna Jazda 14⁴⁰ Dom – serial 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 21⁴⁰ Bezmiar sprawiedliwości – dramat 24⁰⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 0³⁰ M jak miłość – serial 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Popielec - posypywanie głów popiołem - znak pokuty i nawrócenia

